

GAZETA LWOWSKA

wychodzi codziennie rano

Ceny prawników we Lwowie: bez doręczenia do domu miesięcznie zł. 5- z dostawą do domu zł. 5-30 na prowincji: z przesyłką pocztową zł. 5-30 za granicą zł. 8-	Telefony: REDAKCJI 27, 71-02. ADMINISTRACJI 14-27.	ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: LWÓW, UL. ZIMOROWICZA 15 I. p. Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte wolne od opłaty. Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.	CENA NUMERU 20 gr.	Ceny ogłoszeń: Za 1 wiersz milimetr. (6½ cm. szer.) w zwykłych ogłoszeniach gr. 20, w nadesłanym i w nekrologach gr. 30, w kronice, repertuar, udział gospodarczy, raski w tekście gr. 30, pod nagłówkiem na pierwszej stronie zł. 1-; Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach gr. 10, kupno i sprzedaż słowo gr. 10, matrymonialne, korespondencje, prywatne słowo gr. 20, dla poszukujących pracy gr. 6. Z zastrzeżeniem miejsc 25 proc. Zagranicą, o 30 proc. drożej.
	W. BARANOWSKI.			

Rozmowa z żydem entuzjastą.

Niechby dawno napisałem parę artykułów, związanych z sytuacją żydów na tle prześladowań niemieckich. W rozważaniach moich wyszedłem dość daleko poza lityzm i próbowałem wnikać w istotę kształtującego się problemu; koniecznego, że tak powiem, przetrwania żydostwa w sile moralną, zdolną do wydobycia z siebie nowych wartości. Walka z jednym, współdziałanie z innymi, a przede wszystkim rewizja dotychczasowego swego w zespole międzynarodowym — stanowiska — oto, co zdawało mi się i zdaje w dalszym ciągu — pilnym programem żydowskiego. Jutra.

Refleksje moje, przedrukowane przez część prasy żydowskiej, znalazły dość powszechnie dość znaczne. Dzięki temu dostaje listy różne i nieważne czy te rozmowy z żywym myślącym dziś żydem. Zdarza się między nimi bardzo rozmaite, ale bywają pośród nich i takie, jak ten, z którym wymianę myśli moich chciałbym powtórzyć.

Żyd entuzjasta!.. Entuzjastów żydów nie brakło nigdy, jako, że jest to plenię łatwo z natury swej zapalne. Ale entuzjazm żydowski, jeśli nie idzie w kierunku sztuki, najczęściej staje po stronie przewrotu lub negacji. Poza to znany piękne porwy żydów, marzących o Palestynie i odrodzeniu narodu swego przez sjonizm. Tego rodzaju „idealizm” żydowski jest czymś, czemu przyglądamy się z poważnym zacięciem, co zdaje nam się być jednak nie bardzo dająca się zrealizować utopia, fantazja polityczno-społeczna, poetyczna odskocznią dusz zmęczonych, ale nie programem pozytywnym, śmiało wpierzanym w rzeczywistość.

Rzeczywistość żydowska nie leży bowiem niestety w raju palestyńskim. O, jakież by to było proste, gdyby tam mieściło się rozwiązanie tak ogromnego zagadnienia!.. Niestety — żydów jest piętnaście milionów, a cała Palestyna wraz z Transjordanią to kraj mały i zaludniony wcale nie przez żydów w dużej części!.. Tubylicy też mają tam coś do powiedzenia i umieją być nieprzyjemni, a zaś łaska angielska na pstrym koniu jeździ!.. Tak więc, wbrew rojeniom sjonistów, udziałem obrzymiej większości plemienia żydowskiego będzie, jak jest od tylu wieków, rozproszenie i życie ich wśród innych ludów.

Od tego też zaczął ze mną rozmowę żyd entuzjasta. Entuzjasta całkiem odmienionego typu, bo nie płonący duszą dla pięknych snów zamorskich, ale palący ogniem swych myśli wszystko, co liże jest i gorzkie i pokrywające milczeniem, co pozostaje jednak w najściślejszym związku z obecnym losem i rolą żydów w diasporze.

— Nie wyemigrujemy nigdzie, zostaniemy tu i tu złożymy nasze kości, jak przed nami tyle pokoleń przodków naszych — mówił z stanowczym błyskiem oczów mój ciekawy rozmówca. — Sjonizm to narkotyk dla mas, jak twierdzą bolszewicy o religii, sjonizm to w najlepszym razie program

wycieczkowy lub kolonizacyjny dla małej garstki, lub dla sterców, chcących wymodlić się pod Ścianą Płaczu. Sjonizm to lek na dolegliwość bytowania żydów wśród innych narodów niebezpieczny; sprawia on, iż żydzi w dalszym ciągu nie usiłują żyć z temi narodami lecz obok nich!.. A to jest właśnie najgorsze!..

— Dlaczego?.. Czyżby pan wierzył w asymilację masową i sądził, że ten proces dokona się stopniowo w całej pełni?..

— O nie. Asymilacja na wielką skalę to też nierealne złudzenie. Żydzi w elbrzymiej części, swej, bez względu na to, gdzie są, pozostają żydami. Inaczej być nie może. To jest ich prawo i konieczność!.. Nonsensem byłoby żądać od nich zatracenia swojego ja. Ale będąc i pozostając sobą, żydzi są na najgorszej drodze, ulegając nastojom eksterytorjalnym. Stosunek ich do ziemi, która ich wychowała i karmi od

Bóg wie ilu pokoleń, musi być jasny i szlachetny, musi być patriotyczny i rycerski!.. Nigdy pasorzytnicy. A takim by pozostał, gdyby serca i myśli i nadzieje żydowskie były gdzieś indziej.

— Pan mówi śmiało rzeczy. Nie wiem, czy pańskim współwyznawcom podobają się one — zauważyłem, uśmiechając się z pewnym sceptycyzmem. — Nie trzeba zapominać, że część winy fałszywego postawienia stosunków leży zazwyczaj i po stronie środowisk, tych szczególnie, wśród których rozmnożyli się żydzi jak piasiek pustyni. W środowiskach tych bywa naogół ciasno, stąd powstaje brak gościnności, że się tak delikatnie wyrażę. Do tego dochodzi konkurencja i sporo zawiści, wywołanej przez żydowską zamożność, która wszystkim nie może usposabiać i żydów do nężyć zbyt braterskiej!.. Wszak prawda?..

— Ja nie chce od nich uznać braterskich dla wszystkich, bo musiałbym ob

jać tem szowinistów niemieckich i polskich endeków. Żydzi i tam, gdzie są już autochtonami nieledwie, waleczyć muszą z tymi, co grożą im zagładą. To prawo naturalne każdego żyjącego szczeru. Nie dać się tepić i nie dać się znieważać. Lecz intencją tepienia przeciwstawić można obronę fizyczną. Gorzej ze znieważaniem. W tej dziedzinie prosto trzeba do wzięcia, iż oszczercy nie mają racji. A to dla żydów nie jest takie proste!.. jak to czynione im zarzuty bywają nieraz słuszne!.. Pan uśmiecha się znów i w dalszym ciągu myśli, że ja prowokuję swych rodaków!.. Kto wie, może pan ma rację. Lecz jeśli to z innej strony prowokacja, to celem jej nie obrażać, nie wywoływać oburzenia, lecz wstrząsnąć myśli i serca, spowodować jakiś odruch śmiały, mądry, potężny!.. Pragnąłbym zepchnąć żydów, tu u nas w Polsce przynajmniej — ze ślepego toru na wielki szlak, który prowadzi naprzód.

— Nie bardzo rozumiem jeszcze, co pan ma na myśli — przyznałem się otwarcie. — Czuję jednak, że jest pan iakdyby zwolennikiem jakiejś ekspansji żydowskiej za błędy może popełnione i nowego planu ich zbiorowego życia wśród nas!.. Czyżbym się mylił?..

— Nie myli się pan, tylko pan używa złych określeń. Ja osobiście głęboko Kocham Polskę, ale w tej chwili idzie mi o samych żydów. Idzie mi o to, by zrozumieć, iż przyszłość ich wymaga całkiem innego gospodarstwa, społecznego i wprost politycznego kursu. Wymaga nowych kryteriów polityczno-moralnych. Bowiem dotychczasowy stan rzeczy się kończy. Odtąd trzeba się liczyć z ciągłym usiłowaniem zmiany przestarzałego ustroju. A żyd-kapitalista jest tego personifikacją niewątpliwą. Wszedł i on więc w sędziom swego schyłku. Jest już skończony, chociaż posiada jeszcze chwilowe domy, fabryki, akcje, złoto!.. Właśnie!.. ta podstawa pomysłowości żydostwa jest w dotychczasowym swym rozumieniu zachwiana. „Z „plantatorstwem” się kończy. Nadchodzi czas, o tak — proszę mi wierzyć — nadejdzie cenny czas osobistej pracy i zasługi!.. Przez Boga, czy to nie dość by oczy żydów rozwarły się szeroko i popchnęły ich, gdy nie zapóźno jeszcze, do wielkich postępowień!..

— Czy można jednak wymagać od nich zbyt wiele na raz — przeciwstawiłem się oględnie pełnym zapaleniu daniom młodego entuzjasty, który zdawał się tracić poczucie i miarę możliwości. — Obawiam się, że zbyt żarciu, jaki pali się w myślach i słowach pana, wśród ogółu żydowskiego nie zrobi dodatniego wrażenia!.. Żydzi to realści!.. no i materialści!.. bądź co bądź!..

— A właśnie, że nieprawda!.. Realizm i materializm nie tkwią na dnie duszy żydowskiej i nie stanowią jej istoty. Żyd to mistyk marzyciel. Jest nim wówczas nawet, gdy taksuje zło-

(Ciąg dalszy na stronie 2-giej).

Niemcy dążą do przeredagowania paktu czterech.

Paryż, 6 czerwca. (PAT) Kwestia podpisania paktu 4-ech coraz bardziej komplikuje się. Według wiadomości z Londynu, wobec niemożności dojścia do porozumienia w przedmiocie zupełnego pominięcia w tekście sprawy równouprawnienia i przekazania jej konfereencji rozbrojeniowej. Niemcy nie godzą się na artykuł 3, paktu, w którym jest mowa o równouprawnieniu w dziedzinie zbrojeń dopiero po upływie 5 letniego okresu. Ponadto Berlin dąży do przeredagowania tego artykułu w ten sposób, aby dobrodziejstwa, płynące z artykułu 3, były rozciągnięte również na Austrię, Bułgarię i Węgry, co stanowiłoby groźbę dla Małej Ententy. Niemcy czynią zastrzeżenie

nia w sprawie art. 2 paktu, który dotyczy sankcyj wobec napastnika.

Paryż, 6 czerwca. (PAT) Agencja Havasa donosi, że rada ministrów upoważniła ambasadora francuskiego w Rzymie do parafowania paktu 4-ech mocarstw.

Berlin, 6 czerwca. (PAT) W związku z wiadomością o upoważnieniu ambasadora Francji w Rzymie do parafowania paktu 4-ech, biuro Conti donosi, że niemieckie kółka poinformowane uważają plan Mussoliniego po wielokrotnych zmianach, dokonanych na wniosek Francji za zmieniony. Tekst zostanie przez rząd Rzeszy poddany ponownemu gruntownemu badaniu.

Brat króla Afganistanu zamordowany w Berlinie.

Berlin, 6 czerwca. (PAT) Dziś o godz. 13 w gmachu poselstwa afgańskiego w Berlinie dokonano zamachu rewolwerowego na posła afgańskiego w Berlinie.

Ob. ciatel Afganistanu Kemal Sied pod pretekstem konieczności widzenia się z presem wszedł do gabinetu i dał pięć strzałów, jedną z kul trafiła posła w pierś. Sprawcy zamachu aresztowano. Odmawia on wszelkich zeznań.

Berlin, 6 IV. (PAT) Posel afgański Sirdar Mohammed Aziz Khan zmarł po przewiezieniu go do szpitala wskutek odniesionych ran. Sirdar Mohammed Aziz Khan jest starszym bratem obecnego panującego króla afgańskiego.

O szczegółach zamachu donoszą w kilka godzin po wypadku: Posel w towarzystwie studenta afgańskiego Mohammeda Attika zamierzał opuścić poselstwo, gdy w klatce schodowej zaszedł mu drogę 33-letni obywatel afgański, student uniwersytetu Kemal Sied, który ze słowami „Za wolność” oddał pięć strzałów, raniąc posła śmiertelnie. Jedną z kul zranił towarzyszącego posłowi studenta.

Zaalarmowana służba ubezpieczeniowa zamachowca i oddała go policji. Jest on członkiem grupy studentów afgańskich, odbywających studia w Berlinie. Rannego posła poddano natychmiast operacji, jednakże zmarł on z odniesionych ran.

(Ciąg dalszy ze strony 1-szej.)

te zegarki w Lombardzie, albo sprzedać je śledzie. W naturze żyda są głębie i tylko trzeba trafić do nich. Hitler trafił w sposób najbardziej brutalny. Kałeczył i zabijał ciała, ale wyzwolił z przewagi ich żydowskiego ducha i duch ten odzyskał, jak widzimy, skrzydła... Z tem się liczę... I nie ja jeden... Jest nas takich niemało... Wszyscyśmy pewni, że społeczność żydowska jest zdolna do czegoś więcej dziś niż do bojkotu towarów niemieckich. Jesteśmy pewni, że dojrzejwią w niej, bo zresztą muszą dojrzejwać, duże czyny, i że czynami temi wejdzie ona w zespół narodów, jako czynnik istotnie tworzący.

— Wszakże i dotychczas żydzi, jak każdy naród, pracowali i to nieraz z wielkim pożytkiem... Świat zna niemało żydów powszechnie zasłużonych...

— Tak... Żydzi pracowali i pracują — wybuchnął znów dziwny Savenarola — ale jaka to praca?... pośrednictwo i handel, trochę przemysłu, w ogromnej części tandetnego zresztą. To nie jest front, na którym można się dorobić zaszczytnej pośród innych rangi. Wprost przeciwnie w tych „branżach“ najłatwiej jest o zdobycie sobie ogólnej niechęci. A i sam ów wieczny tulać w groszorbstwie bezustannem, w groszorbstwie za wszelką cenę, zatracą niemało ze swego duchowego pionu. Chylił się i gnę, pełnie przez świat, przepycha się, przezeń... Najprzód przepycha się, a potem się narzuca. — To zwykła dola żydowska i „kariera“. Naturalnie zdarzają się wspaniałe indywidualności w zakresie intelektu, te jednak wzbijają się zazwyczaj w regiony międzynarodowe... I na danym terenie wpływ ich jest nieznaczny. Żyją dla siebie; w swoich myślach i przez swoje myśli. W bycie codziennym miejscowego żydostwa brak im prawie. Jedną nam czasem sławę, lecz nie przysparzają nam sympatii. Są czemś nadzrędnym... Einsteiny rozmaite... Ci sprawy żydowskiej jako takiej także nie ruszają z miejsca. To uczynić może tylko wola milionów. Ale tę wolę najwyższy czas zorganizować i postawić przed nią jasne cele.

— Cóż więc zrobić mają te miliony i jakie wskazałyby im pan cele, by wy prowadzić je, niby drugi Mojżesz, z egipskiej niewoli „groszorbstwa“ i przerwać ich modlitwę tak zwykłą, tak w sytuacji ich naturalną mielew, do owego „złotego cielca“, do którego czuli skłonność, jak wiemy z Pisma, już w zamierzczłej przeszłości?! Czego pan chce właściwie?...

— Ja chcę zbuntować żydów przeciwko sobie samym — krzyknął prawie tym razem podniecony w wysokim stopniu filozof-moralista. Na słońcu nie daleko nie zajada. On nie zmieni sytuacji, ich w społeczeństwach, wśród których trwają i trwać będą. A właśnie owa sytuacja żydostwa musi być z gruntu zmieniona. I trzeba, żeby żydzi sami zapragnęli tego z całej duszy. By stanowiskiem obecnym swem wzgardzili raz na zawsze, by pokusili się o zdobycie nowego... By wykazali się zbiorowym wielkim jakimś czynem i zasługą. By dowiedli, iż potrafią nie tylko zaraabiać wśród innych narodów, ale stać się ich sprzymierzeńcami w potrzebie i współtwórcami wspólnego wspianego Jutra...

— Prawie, że już rozumiem ideę pana, jest ona piękna i działa na wyobraźnię — przyznał mi ja. — Ale ja jestem słowianin... Do żydów musiałby pan mówić bardziej konkretnie.

— Tak też mówię, gdy spotykam się z nimi. I formuję swoje myśli prosto, aby mnie rozumieli. „Nie okłamujcie się — powiadam — w społeczeństwach, tych szczególnie, gdzie nas jest dużo, musimy dokonać czegoś, co by stworzyło nam nową z gruntu pozycję moralną i faktyczną, oby, jak to mówi się w Polsce, raz na zawsze nas nobilitowało... I niema co się krzywić na ten brak demokracji z mej strony. Przestańcie żonglować wciąż liberalnym frazesem. Tak... pragnę jakiejś naszej nobilitacji. Bo albo ona przyjdzie, albo dalsze deklasowanie się...

Tekst protokołu objęcia władzy przez Pana Prezydenta Mościckiego.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 6 czerwca. (Sz.) W Dzienniku Ustaw Nr. 41 z dnia 4 b. m. ogłoszony został protokół objęcia władzy przez Prezydenta Rzplitej Ignacego Mościckiego na dalsze siedmioletnie. Protokół ten ma brzmienie następujące:

„Działo się w Warszawie, dnia 4 czerwca 1933 r. o godzinie 12-tej minut 20, w sali rycerskiej na Zamku Królewskim. Obecni: Prezydent Rzeczypospolitej Ignacy Mościcki, Prezes Rady Ministrów Janusz Jędrzejewicz, Marszałek Sejmu Dr. Kazimierz Świątalski, Marszałek Senatu Władysław Raczkiewicz, Prezes Rady Ministrów odczytuje protokół Zgromadzenia Narodowego z dnia 8 maja 1933 r. i z dnia 9 maja 1933 r., stwierdzając ponowny wybór Ignacego Mościckiego na Prezy-

denta Rzeczypospolitej i złożenie przez Niego przysięgi, poczem Prezydent Rzeczypospolitej Ignacy Mościcki obejmuje władzę na dalsze siedmioletnie. Na tem protokół niniejszy zakończono, a następnie, po odczytaniu przez obecnych, podpisany i pieczęcią państwową opatrzony został. — I. Mościcki, J. Jędrzejewicz, Świątalski, Raczkiewicz.

Rada Ministrów stosownie do art. 24 ustawy z dnia 27 lipca 1922 r. o regulaminie Zgromadzenia Narodowego dla wyboru Prezydenta Rzplitej ogłasza protokół objęcia władzy przez Prezydenta Rzplitej I. Mościckiego na dalsze siedmioletnie.

Warszawa, dnia 4 czerwca 1933 r. Prezes Rady Ministrów J. Jędrzejewicz“.

Uniwersytet lubelski ma prawo nadawania stopnia magistra.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 6 czerwca. (Sz.) Ministerstwo W. R. i O. P. udzieliło Katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu, który jest prywatną szkołą akademicką, prawa nadawania niektórych niższych stopni naukowych.

Mianowicie Uniwersytet lubelski otrzymał prawo nadawania stopnia ma-

gistra prawa i stopnia magistra nauk społeczno-ekonomicznych na wydziale prawa i nauk społeczno-ekonomicznych, zaś na wydziale nauk humanistycznych stopnia magistra filozofii w zakresie nauk filozoficznych, filologii polskiej, filologii klasycznej, filologii francuskiej, historii i pedagogiki.

Niezwykłe upały w Anglii.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 6 czerwca. (Sz.) Z Londynu donoszą, że w całej Anglii panują wielkie upały. W Manchester 1800

osób zasłało wskutek gorąca. W Liverpoolu zanotowano 300 wypadków za słabnięcia.

Z pobytu gości czechosłowackich. Koncert chóru nauczycieli.

(ng) W czasie pobytu we Lwowie wycieczki nauczycielstwa z Czechosłowacji mieliśmy sposobność poznać na koncercie, który odbył się w poniedziałek, w sali Kasyna i Koła lit.-art. świetnie produkcie męskiego chóru gości pod nazwą „Pevecke Sdružení Československých Ucitelu na Podkarpaske Rusi“. Występ ten zapisał się na długo w pamięci słuchaczy, potwier-

dając powszechną opinię o muzycznych talentach naszych pobratymców.

W chórze, dyrygowanym przez prof. Ladislava Kaigla uderza dobór materiału głosowego, znakomite zgranie, poczucie rytmu i temperament przy bogactwie słowiańskiej uczuciowości. Na powitanie odśpiewano po polsku Mazurkę Dąbrowskiego; pierwszą część programu wypełniły utwory Förstera i fajdactwa może i musi być imponujący gest ze strony żydów, któryby żył im z polakami naprzykład pozwolił odstąpić na nowych podstawach, wzruszył, przekonał wszystkich, najlepszym dał broń w rękę i raz na zawsze zatkał gęby szowinistom...

— Nie chcę być niedyskretny. Nie będę pytał o więcej, niż pan chce powiedzieć. Jest pan idealistą godnym ze wszechmiar szacunku. Myśl pana, jako punkt wyjścia, ma w sobie śmiałość moralną i strzelistość... Ale niech się pan nie obrazi, lecz pamięta, że na synagogach niema wieży.

— Wystarczy, żeby gotyk nasz i jednocześnie renesans zaistniał w głębi dusz żydowskich — zakończył tę niezwykłą rozmowę młody żyd, myślący tak bardzo swoiście i zuchwale... Może dlatego w części, iż jest on polskim oficerem rezerwy... A to coś znaczy. Słowa jego starałem się odtworzyć wiernie. Są one co najmniej próbka trawlących dziś myśli żydowskie fermentów.

Smetany. — drugą pieśń ludowe czechosłowackie, podkarpackie i polskie. Niektóre z nich wywołały taki entuzjazm, że wykonawcy zmuszeni byli do bisowania (Novaka „Kipów“, pełna smętnej namiętności pieśń kompozycji dyrygenta Keigla „Zagraj cyganie“ i wesola polska piosenka „Oj Magdale-no“).

Gościom zgotowano serdeczną owację. Imieniem Związku polskich towarzystw śpiewających przemówił prezes p. Höflinger, podkreślając wspólne cele polityczne Słowian, które będziemy mogli łatwiej osiągnąć przez zbliżenie na gruncie kulturalnym i artystycznym. Wręczono dyrygentowi chóru wieńce od Związku Tow. Śpiew i Polskiego Związku Nauczycielstwa.

Po koncercie, odbyła się w drugiej sali Kasyna wspólna wieczerza, w czasie której wygłoszono szereg przemówień.

W odpowiedzi na przemówienia gości dyr. Barwiński wznosił toast na pomyślność krzewienia i ugruntowania idei panslawizmu, w pojęciu nowoczesnym, bez niczyjej preponderancji i prymatu, ale na zasadzie: „wolni z wolnymi, równi z równymi“ i zakończył tradycyjnym „kochajmy się!“

Na polach bitwy pod Cecową.

Wycieczka czechosłowackich nauczycieli wyjechała wczoraj rano ze Lwowa do Zborowa, aby odbyć masową piegrzymkę do mogiły zbiorowej czeskich legionistów poległych na polach pod Cecową, odległą blisko 10 km. od Zborowa. Wycieczka czechosłowacka, wśród której znajduje się radca ministerjalny, zastępca prezydenta krajowego p. Vondracek, starosta Užhorodzki Hrabar, red. Cejka, konsul Jirasek, przedstawiciele organizacji lwowskich i t. d. przybyła do Zborowa około godz. 10-tej rano. Po drodze goście czechosłowaccy oddali z przejeżdżającego pociągu hołd żołnierzom polskim poległym pod Zadwórzem.

Na dworcu kolejowym w Zborowie oczekiwali przyjazdu wycieczki przedstawiciele miejscowego społeczeństwa, przedstawiciele władz ze starostą Koculem, licznie reprezentowani byli miejscowi nauczyciele. Ze Lwowa przybył poseł Wojtowicz i sekr. Rady grodzkiej Czerwiński. Gdy wycieczka wysiadła z pociągu, pierwszy przemówił do zebranych starosta Kocul, witając serdecznie gości. Następnie przemawiał inspektor szkolny p. Bończar, dalej konsul Jirasek, radca ministerjalny Vondracek i uczestnik bitwy pod Zborowem legionista czeski p. Nemeszkal. Po odśpiewaniu przez chór czeski kilku pieśni, uczestnicy wycieczki na 50 furmankach udali się na pole bitwy pod Cecową, gdzie znajduje się wielka wspólna mogiła legionistów czeskich.

Około godz. 12 w południe, pielgrzymka przybyła na miejsce, gdzie złożone są szczątki legionistów czeskich w wielkim kurhanie otoczonym żelazną zagrodą. Na środku mogiły na wysokim maszcie powiewał sztandar czechosłowacki. Tutaj uczestnicy ustawili się dookoła mogiły i rozpoczęli się uroczystości dla złożenia hołdu poległym. Przemawiali: konsul Jirasek, insp. szkolny Kucharik, dalej legionista czeski Nemeszkal, który odwozrzył szczegółowy przebieg bitwy pod Cecową, starosta Hrabar, wreszcie poseł Wojtowicz, podkreślając węzły przyjaźni i braterstwa polsko-czeskiego. We wszystkich przemówieniach odbijały się tendencje nawiązania ściślejszych stosunków czechosłowacko-polskich.

Po tych przemówieniach chór czechosłowacki odśpiewał hymn państwowy czechosłowacki, hymn podkarpackich Rusinów i po polsku „Jeszcze Polska nie zginęła“. O godz. 1-szej w południe uczestnicy pielgrzymki powrócili do Zborowa i spożyli śniadanie w miejscowej szkole, jako goście nauczycielstwa zborowskiego. O godz. 2-giej po południu wycieczka odjechała do Lwowa.

Marszałek Raczkiewicz wyjechał do Ameryki.

Warszawa, 6 czerwca (PAT) Marszałek senatu Raczkiewicz wyjechał dziś w charakterze prezesa Rady Organizacyjnej Polaków Zagranicą do Ameryki południowej. W czasie nieobecności zastępować go będzie wice marszałek Boguski.

Marsz. Raczkiewicz jedzie do Bordeaux, skąd uda się okrętem do Rio de Janeiro. P. marszałkowi towarzyszy red. Bohdan Lepecki.

Następcy krzyżaków.

Berlin, 6 czerwca. (PAT). W Kwidzynie odbyła się zorganizowana na wielką skalę demonstracja na rzecz ugruntowania żywiołu niemieckiego na wschodnim pograniczu niemieckim. W manifestacji wzięli udział przedstawiciele władz oraz delegaci Gdańska.

Burmistrz miasta Kwidzyna mówił o akcji kolonizacyjnej zakonu krzyżackiego, o odzyskaniu ziemi straconych przez bezsensowne przeciągnięcie granic w traktacie wersalskim, zaś nadprezydent prowincji wschodniopruskiej o konieczności zwrócenia całego frontu narodowego na wschód.

Nacisk bankierów na rząd angielski.

Londyn, 6 czerwca. (PAT) „Daily Herald” donosi o silnej presji, wywieranej na rząd przez bankierów angielskich, domagających się, aby Wielka Brytania odmówiła Ameryce w dniu 15 b. m. wszelkiej spłaty długów. Nawet część dyrektorów Banku angielskiego jest za tym projektem. Natomiast były kanclerz skarbu Snowden występuje w „Daily Mail” za zapłatą raty długów w srebrze, co zmniejszy ich sumę z 19 milionów do 12 milionów. Honor Wielkiej Brytanii — kończy Snowden — jest wart 12 milionów. Stanowisko rządu brytyjskiego w tej sprawie dotychczas nie jest znane. Niewiadomo również do czego zmierza prezydent Roosevelt.

Samobójstwo studenta.

Warszawa, 6 czerwca. (Sz.) Dziś w południe zamieszkały w Domu Akademickim przy ul. Grójeckiej 39, student Z. Buczkiewicz, lat 23, popełnił samobójstwo. Stał on w otwartym oknie 4 piętra, wbił sobie bagnet żołnierski w pierś i zeskoczył na bruk. Lekarz Pogotowia stwierdził złamanie obu kończyn, rany tułowia oraz ogólne otłuczenie. Desperat przewieziony został w stanie beznadziejnym do Szpitala Dzieciątka Jezus.

20 milionów zł. na budowę dróg.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 6 czerwca. (Sz.) Dowiadujemy się, że władze Funduszu Pracy postanowiły udzielić Funduszowi Drogowemu w roku bieżącym 20 milionów złotych kredytu na budowę i poprawę dróg i mostów. Pożyczka ma być oprocentowana w wysokości 2 proc. rocznie i ma być spłacana po upływie lat 10. Jako zaliczka na przyznane kredyty wpłacił Fundusz Pracy narazie kwotę

1 milion złotych. Suma ta pozwoli Funduszowi Drogowemu pokryć koszty robocizny za prace na drogach w maju i czerwcu.

Niezależnie od tego Fundusz Drogowy rozporządza własnymi wpływami, które w roku bieżącym spodziewane są w sumie około 16 milionów złotych. Pieniądze te przeznaczone będą na obsługę zaciągniętych dawniej pożyczek i na zakup materiałów do budowy szos. Fundusz Drogowy spodziewa się nadto uzyskania od zainteresowanych przemysłów dostawy potrzebnych materiałów na warunkach kredytowych. Roboty wstępne na drogach są w pełnym biegu, a największe ich nałożenie oczekiwane jest w lipcu i sierpniu.

Marszałek Piłsudski powrócił do Warszawy.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 6 czerwca. (Sz.) Dziś o godz. 6.30 rano wileńskim pociągiem pospiesznym powrócił z Wilna do Warszawy Marszałek Piłsudski, wraz z towarzyszącymi mu adjutantami. Jak wiadomo, P. Marszałek bawił przez kilka dni w Wilnie, gdzie przeprowadził t. zw. grę wojenną. Zielone Świąta spędził P. Marszałek w ścisłym gronie rodzinnym, jedynie w niedzielę konferował dłużej z b. Premierem Aleksandrem Prystorem.

Tym samym pociągiem powrócił z Druskienik do Warszawy P. Premier Jędrzejewicz oraz członkowie Rządu, którzy brali udział w poświęceniu Domu Uzdrawiskowego Rodziny Urzędniczej. W godzinach rannych P. Premier Jędrzejewicz załatwiał sprawy bieżące w Prezydium Rady Ministrów, a następnie udał się do gminu Ministerstwa W. R. i O. P., gdzie urzędował przez kilka godzin.

Wstrzymanie zwrotu opłat za naukę dzieci urzędników.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 6 czerwca. (Sz.) Dowiadujemy się, że począwszy od roku szkolnego 1933/34 nie będą pracownikom państwowym zwracane opłaty uiszczane przez nich za naukę dzieci

w prywatnych szkołach ogólnokształcących i zawodowych.

Wstrzymanie wypłacania opłat szkolnych musiało nastąpić z przyczyn budżetowo-skarbowych.

Wyrok w sprawie b. członków O. W. P. Epilog zająć antysemickich w Radziłowie.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 6 czerwca. (Sz.) Dziś o godz. 11 rano Sąd okręgowy w Łomży ogłosił wyrok w sprawie dwudziestu kilku oskarżonych, byłych członków Obozu Wielkiej Polski, aresztowanych w związku z zajściami antysemickimi w Radziłowie w czasie jarmarku. Podczas tych zająć rozbito szereg straganów żydowskich, a po aresztowaniu przywódców zająć podburzony tłum udał się do aresztu policyjnego i odbił aresztowanych.

Sąd skazał większość oskarżonych, uwięzając jedynie 4-ech. Największy wymiar kary otrzymał oskarżony Romatowski, mianowicie 2 i pół lata więzienia. Redaktor Przybyszewski skazany został na 2 lata więzienia. Pozostałych skazano na kary od 6 miesięcy do 1 roku więzienia. W stosunku do części oskarżonych zastosowano zawieszenie kary. Obrońcy zapowiedzieli wniesienie apelacji.

PORAŻKA NIEMIEC W GENEWIE.

Rada Ligi Nar. przyjęła jednomyślnie raport prawników w sprawie petycji żydowskiej.

Genewa, 6 czerwca. (PAT) Rada Ligi Narodów zebrała się dziś celem rozpatrzenia petycji Bernheima o sytuacji Żydów na G. Śląsku niemieckim.

Sprawozdawca, Irlandczyk Laster, przedłożył raport komitetu prawników, odrzucający obiekcje niemieckie przeciwko petycji Bernheima. Raport stwierdza, że Bernheim znajdował się na terytorium górnośląskim w chwili, gdy zostały wydane ustawy, stwarzające różnice prawa na niekorzyść części niemiejczyjskiej ludności, że Bernheim należy do mniejszości rasowej, i że żadne postanowienia konwencji górnośląskiej nie wymagają, by petycjonariusz zamieszkiwał na terytorium górnośląskim w ciągu jakiegokolwiek określonego

czasu, bądź też by był z niemi złączony węzłami pochodzenia lub rodziny. Pobyt petycjonariusza poza terytorium G. Śląska w chwili złożenia petycji (jak wiadomo, Bernheim uciekł do Pragi), nie pozbawia go w okolicznościach, wynikających z petycji, prawa do jej przedłożenia. Nie także w konwencji nie ogranicza prawa osoby, należącej do mniejszości, przedstawienia petycji, dotyczącej zarządzeń, które tej osoby nie dotyczą.

Delegat niemiecki von Keller oświadczył, że opinia prawników jest całkowicie sprzeczna z poglądami, które delegacja niemiecka przedstawiła już na poprzednim posiedzeniu. Argumenty prawników nie przekonały go, wobec

czego wstrzyma się od głosowania nad raportem Lastera. Von Keller przyznał też deklarację zasadniczą, jaką złożył imieniem rządu Rzeszy i uzupełnił ją dodatkowo oświadczeniem, że powzięte przez „władze podrzędne” zarządzenia, które byłyby sprzeczne z konwencją, zostaną zrektyfikowane.

W dyskusji zabierali głos niemal wszyscy członkowie Rady, przyczem tylko delegat Włoch przyłączył się do stanowiska Niemiec i zapowiedział wstrzymanie się od głosowania nad raportem.

Delegat Czechosłowacji Osuski przyłączył się do tezy wysuniętej na po-

przednim posiedzeniu Rady przez delegację polską.

Delegat Polski, Min. Raczyński, który zajął stanowisko co do meritum sprawy na poprzednim posiedzeniu Rady, złożył krótką deklarację co do raportu prawników. Powtórzył swe zastrzeżenia co do zbyt szerokiej interpretacji odnośnego artykułu konwencji górnośląskiej, stosowanej niedawno przy rozpatrywaniu innego raportu prawników, dotyczącego kilku petycji z polskiego G. Śląska — zaznaczając jednocześnie, że przyłącza się do konkluzji prawników w sprawie petycji Bernheima jako uzasadnionej w danym konkretnym wypadku. W ten sposób delegacja polska zastrzegła sobie na przyszłość ustosunkowanie się do innych wypadków, wynikających z konwencji.

Delegat Norwegii oświadczył, że naruszenie zobowiązań nastąpiło tym razem z winy niższych organów, ale rząd niemiecki powinien pouczyć te organy o ich obowiązkach.

Podrażniony tem delegat Niemiec v. Keller zażądał natychmiast głosu i oświadczył, że nie pozwoli, aby powątpiewano w szczerość słów rządu, który twierdzi, że chodzi o pomyłki podrzędnych funkcjonariuszy.

Przy wstrzymaniu się od głosowania delegatów Niemiec i Włoch, raport został jednomyślnie przyjęty, wobec czego ma już moc obowiązującą. Rząd niemiecki będzie więc musiał zarządzić, aby ustawy niemieckie, stwarzające ograniczenia rasowe, nie obowiązywały na G. Śląsku i przywrócić normalny stan w sytuacji osób, usuniętych z posad, lub którym uniemożliwiono wykonywanie ich zawodów. Rząd niemiecki ma powiadomić sprawozdawcę o swych zarządzeniach, ewentualnie Rada na sesji wrześniowej rozpatrzy sprawozdanie Niemiec. Przy pominięciu to na zakończeniu posiedzenia sprawozdawca raportu, Laster.

Atrakcja imprezy automobilowej Lwowa.

Wczoraj o godz. 18 przybył do Lwowa jeden z najlepszych francuskich kierowców automobilowych p. Piotr Veyron, który na swym Bugattim startować będzie w Międzynarodowym wyścigu okrężnym we Lwowie w d. 11 b. m. P. Veyron przybył ze Strassburga przez Niemcy na samochodzie ciężarowym, na którym zarządem przywiózł swój wóz wyścigowy. P. Veyron z Cieszyna zawiadomił lwowski Automobilklub, że przybędzie do Lwowa we wtorek o godz. 18 i istotnie w oznaczonym co do minuty czasie przyjechał do naszego miasta. Pobyt p. Veyron we Lwowie spotkał się z wielkim zainteresowaniem, a udział jego w wyścigu wzbudził znaczne zainteresowanie i stanowi pierwszorzędną atrakcję tegorocznej imprezy automobilowej Lwowa.

DYR. HILCHEN NA URLOPIE.

Warszawa, 6 czerwca. (Sz.) Dyrektor departamentu morskiego Ministerstwa Przemysłu i Handlu dr. Feliks Hilchen po ponownym objęciu urzędowania uzyskał od Ministra Zarzyckiego urlop wypoczynkowy.

Represje antyhitlerowskie w Austrii. Uchwały międzyn. Izby handlowej.

Wiedeń, 3 czerwca. (PAT). Akcja wad austriackich przeciwko narodowym socjalistom odnosi już częściowo skutki. Narodowi socjaliści nie chcą widocznie zaostrzać konfliktu, zatrąbiłi do odwrotu.

Przywódcy narodowych socjalistów, pochodzący z Niemiec, opuszczają terytorjum Austrii. Widocznym jest, że narodowi socjaliści nie chcą dać rządowi austriackiemu powodów do rozwiązania ich stronnictwa.

Policja wtargnęła przedpołudniem na tajne posiedzenie narodowo-socjalistyczne, na którym obecni byli wojsko

wi w czynnej służbie i urzędnicy państwowi. Obok domu hitlerowskiego w Favoriten nastąpił wczoraj wybuch granatu, zapewne podrzuconego tam przez przeciwników hitlerizmu, według twierdzeń narodowych socjalistów, zaś według podejrzeń policji, granat pochodził z tajnego składu amunicji hitlerowców.

W domu narodowo-socjalistycznym przeprowadzono rewizję. Podobno w związku z tem aresztowano kilku hitlerowców austriackich.

MUSSOLINI CHCE POGODZIĆ AUSTRIJĘ Z NIEMCAMI.

Wiedeń, 6 czerwca. (PAT) „Weltblatt“ donosi, że Mussolini zaofiarował swe pośrednictwo w konflikcie austriacko-niemieckim. Mussolini jest przekonany o konieczności samodzielności Austrii.

Paryż, 6 czerwca. (PAT) Zjazd Międzynarodowej Izby Handlowej zakończył swe obrady w dniu 13 b. m. przyjmując 11 rezolucyj i sprawozdanie, które mają być przedłożone konferencji światowej w Londynie.

Rezolucja w sprawie polityki taryfowej i traktatowej oświadcza się przeciw przesadnemu protekcjonizmowi, za zniesieniem taryf celnych i usunięciem przeszkód, hamujących wymianę międzynarodową.

W sprawie traktatów handlowych oświadcza rezolucja, że traktaty obustronne muszą opierać się na klauzuli największego uprzywilejowania, a nie na wzajemnych koncesjach taryfowych. Można przejściowo zawierać obustronne traktaty handlowe z postanowieniami preferencyjnymi. Postanowienia te nie powinny jednak zakazywać wydawania podobnych udogodnień państwom trzecim. Udogodnienia

takie nie powinny być automatycznie rozszerzane na inne państwa i rezolucja wyraża nadzieję, że państwa trzecie w interesie zbliżenia gospodarczego zbadają życzliwie możliwość wyrażenia się klauzuli największego uprzywilejowania.

Dalej rezolucja kongresu oświadcza się za powrotem do wolnej gospodarki dewizowej i zniesieniem ograniczeń dewizowych, które nie powinny być nigdy instrumentem polityki międzynarodowej.

Prezesem międzynarodowej Izby Handlowej wybrano jednomyślnie dr. Van Vlissingen (Holandia).

Przed konferencją gospodarczą w Londynie.

Paryż, 6 czerwca. (PAT) Jak donoszą do Paryża, delegacja amerykańska ma zaproponować na konferencji londyńskiej nową i stopniową repartycję złota za pośrednictwem banków emisyjnych. Projekt przewiduje dla głównych walut pokrycie 25 proc., w tem 20 proc. w złocie, a 5 proc. w srebrze.

Nowy Jork, 6 czerwca. (PAT) Gubernator Federal Reserve Bank Harrison wicegubernator Cranc i delegacja na konferencję gosp. odplynęli do Anglii.

Bukareszt, 6 czerwca. (PAT) Delegacja rumuńska na konf. londyńska składać się będzie z min. spraw zagr. Titulescu, b. ministra Michalke i podsekretarza stanu w prezydium rady ministrów Tilea.

Bilans Banku Polskiego.

Warszawa, 6 czerwca. (PAT) Bilans Banku Polskiego za ostatnią dekadę maja wykazuje spadek zapasu złota o 49 do 472,3, natomiast stan pieńdzy zagranicznych i dewiz wzrósł o 15,53 do 88,8. Suma przyznanych kredytów zwiększyła się o przeszło 26, osiągając 752,2. Portfel wekslowy wzrósł o 22,9 do 25,7, zaś pożyczki zabezpieczeniowe - zastawnicze o 3,2 do 106,5. Stan zdyskontowanych biletów skarbowych powiększył się o blisko 0,5 i wynosi 30,9.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu obniżył się o 0,2 do 48,8.

Aktywa zmniejszyły się o 6,9 do 121,3, natomiast passywa wzrosły o 25,9 do 305,5. Natychmiast płatne zobowiązania obniżyły się o 18,4 do 156,2. Spadek ten nastąpił wskutek zmniejszenia się prywatnych rachunków, podczas gdy rachunki żyrowe kas państwowych wzrosły o 11,4 i wynoszą 18,7. Obieg biletów bankowych w wyniku omówionych wyżej zmian na poszczególnych rachunkach powiększył się o 22,4 do sumy 1.003,9.

Pokrycie złotem wobec wzrostu obiegu biletów lekko się obniżyło, mianowicie z 45,19 do 44,56 proc., przekraczając normę statutową o 14,56. Stopa dyskontowa Banku 6 proc., zastawowa 7 proc.

WICEMIN. PIESTRZYCKI NA URLOPIE.

Warszawa, 6 czerwca. (PAT) Podsekretarz stanu w Min. Pracy i Opieki Społ. dr. Eug. Piestrzycki wyjechał na kilkutygodniowy urlop.

NOWY AMBASADOR STANÓW ZJEDNOCZONYCH WE FRANCJI.

Paryż, 6 czerwca. (PAT) Nowoimianowany ambasador Stanów Zjednocz. Straus wręczył prezydentowi republiki Lebrunowi swe listy uwierzytelniające.

PIERWSZA TRANSMISJA RADJO-Z OSŁO.

Warszawa, 6 czerwca. (PAT) 3 bm. odbyła się pierwsza bezpośrednia transmisja radiowa do Warszawy z Oslo. Transmisję poprzedziło odegranie hymnów polskiego i norweskiego, przez orkiestrę w Oslo.

IV. Międzynar. kongres prasy sportowej w Warszawie.

Warszawa, 6 VI. (PAT) W sobotę o godz. 10 rano rozpoczął się 4-ty międzynarodowy kongres prasy sportowej. W imieniu Rządu kongres otworzył plk. Kiliński, dyr. PUWF. Plk. Kiliński zaprosił na przewodniczącego prezesa Związku międzynarodowego b. min. Boin (Belgia).

Międzynarodowy Związek Dziennikarzy Sportowych — mówił przewodniczący — wybrał Warszawę na miejsce swego kongresu, gdyż Warszawa jest najbardziej na wschód wysuniętą placówką Zachodu. Polska posiada pełną na wysiłków i tradycy historyj ruchu wychowania fizycznego: W pierwszych już latach XIX. wieku wykładano w Krakowie gimnastykę, w połowie tegoż stulecia powstał pierwszy park do gier ruchowych w Krakowie, w r. 1909 stworzono na uniwersytecie

Jagiellońskim lektorat wychowania fizycznego.

Na wniosek przewodniczącego kongres postanowił wysłać do Marszałka Piłsudskiego depezę powitania z wyrazami czci i hołdu.

Zkolei przemówił prezes Związku polskiego red. dr. Mielech, wręczając prezesowi Boin piękną plakietę pamiątkową. Otrzymał on wzamian pamiątkowy żeton od Związku Międzynarodowego Prasy Sportowej. P. Boin wręczył również pamiątkową plakietę plk. Głabiszowi, prezesowi Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Plk. Głabisz imieniem polskich Związków sportowych i komitetów wypowiedział dłuższe przemówienie, podkreślając wagę kontaktu prasy w płaszczyźnie międzynarodowej.

Wreszcie imieniem MSZ szef biura prasowego Przesmycki dał wyraz radości z racji współpracy polskich dziennikarzy sportowych z zagranicznymi.

Po krótkiej przerwie przystąpił kongres do obrad. Przyjęto sprawozdanie z działalności Międzynarodowego Związku i sprawozdania finansowe. Z aplauzem spotkało się sprawozdanie, wygłoszone przez red. Lefevre o energicznej i owocnej pracy Związku francuskiego. Przyjęto program pracy na przyszłość, sformułowany przez p. Boin. Sprawozdania z działalności związków w swoich krajach złożyli delegaci Belgii, Holandii i delegat Polski Haupt.

Następnie kongres został zamknięty. poczem Związek polski podejmował gości obiadem w salach Polonii.

Przed obiadem dokonana została dekoracja Krzyżem oficerskim Polonia Restituta p. Boina, Krzyżem zasługi p. Dupuy, sekretarza Związku Międzynarodowego P. S. W czasie obiadu przemówienia wygłosili dr. Mielech, red. Boin i radca Święcicki, szef biura prasowego Prezydium Rady Ministrów.

Po obiedzie goście udali się do Polskiego Radia, gdzie wygłosili krótkie przemówienia do mikrofonu.

ZGON OFIARY WYPADKU MOTOCYKLOWEGO.

Stanisławów, 3 czerwca. (Tel. wł.) Donosiliśmy już o tragicznym wypadku motocyklowym jakim uległ ub. niedzieli Stanisławowianin N. Friemann. W sobotę po 8 dniowych męczarniach Friemann zmarł.

Własta Burian w Warszawie.

Do Warszawy przybył aktor filmowy Własta Burian, powitany na dworcu przez reprezentantów poselstwa czechosłowackiego, czechosłowackiej „Besedy“, reżysera Mac Fritza, grupę artystów warszawskich z Dymszą, na czele oraz członków kolonii czechosłowackiej w Warszawie.

W godzinach wieczornych Burian obecny był na premierze swego nowego filmu p. t. „Adjutant Jego Wysokości“ w kinoteatrze „Atlantyk“, gdzie w chwili wejścia na salę był owacyjnie powitany przez publiczność. Burian serdecznie podziękował za objawy sympatii i wznosił okrzyk na cześć Polski i „kрасnej“ Warszawy.

Burian przystąpił już do pracy w nowym filmie polsko-czeskim „Dwanaście krzesel“.

Paszporty zagraniczne.

W naszym bilansie płatniczym pozycja turystyki miała stale od szeregu lat saldo ujemne, które w pewnej części równoważyło się inną — wychodźstwem, które dawało znaczną nadwyżkę dochodów nad wydatkami. Ponieważ jednak obecnie ruch wychodźczy ustał prawie zupełnie, a w ostatnim roku ilość osób powracających do kraju była nawet większa od wyjeżdżających w celach zarobkowych, przeto można się było słusznie obawiać, że równowaga między saldami — ujemnym z turystyki i dodatnim z wychodźstwa obecnie nie będzie zachowana, a w bilansie płatniczym pozostanie jedynie saldo ujemne ruchu turystycznego.

Tem się tłumaczy ostatnie zarządzenie władz, podniesienia opłat za paszporty zagraniczne i ograniczenia ilości wydawanych paszportów ulgowych. Zarządzenia te, obok kryzysu i wywołanych nim zmniejszonych dochodów, miały skutek ujemny natychmiastowy. Zamiast 86.344 paszportów, wydanych w r. 1931, w roku ubiegłym wystawiono ich tylko 43.501, tj. o 49,6 proc. mniej. Paszportów handlowych w r. 1931 wrzeto 11.351, co stanowiło 13,1 proc. ogólnej ilości paszportów zagranicznych, obecnie zaś 14,5 proc. (6.315 na 43.501). Wogóle ilość tych paszportów zmniejszyła się o 44,4 proc., kryzys zatem wywarł na nasze stosunki handlowe z zagranicą stosunkowo mniej ujemny wpływ, aniżeli na imie dziedziny.

Najważniejszą jest oczywiście rubryka paszportów, wystawianych przy wyjazdach w celach niezarobkowych. Ilość tych paszportów zmniejszyła się w r. 1932 w porównaniu z poprzednim bardzo poważnie, gdyż z 74.963 spadła do 37.186 t. j. o 50,4 proc., wówczas jednak gdy ilość paszportów normalnych, za które pobierana była opłata pełna, spadła o 69,8 proc. (z 29.963 do 9.038), to ulgowych i bezpłatnych zmniejszyła się tylko o 37,1 proc. (z 41.667 do 26.207). Jeszcze mniejszej zmianie uległa ilość paszportów ulgowych dla udających się zagranicę na studia i w celach kuracyjnych, gdyż z 27.717 zmniejszyła się do 18.610, t. j. o 32,9 proc. Zwrócić należy uwagę, że wówczas gdy w r. 1931 paszporty ulgowe stanowiły 56,0 proc. ogólnej

ilości, to w r. 1932 wynosiły 71,5 proc. Liczba ulgowych paszportów, t. zw. wielokrotnych w r. 1932 nawet zwiększyła się z 341 do 363.

Bardzo co bądź ilość paszportów zagranicznych zmniejszyła się prawie o połowę. Obostrzone przepisy, a przedewszystkiem ciężkie czasy kryzysowe odbiły się na wyjazdach zagranicznych bardzo wyraźnie. Na terenie woj. centralnych wydano paszportów o 43,2 proc. mniej niż w r. 1931 (odpowiednio 35.084 i 19.928), woj. wschodnich — o 54,7 proc. (3.788 i 1.717), zachodnich o 5,71 proc. (25.234 i 10.837) i południowych — o 50,4 proc. mniej (22.238 i 11.019).

Jeżeli chodzi o paszporty ulgowe, to w woj. centralnych ilość ich zmniejszyła się tylko o 18,1 proc. (z 13.708 do 11.204) wschodnich o 46,3 proc. (z 2.261 do 1.214), zachodnich o 50,0 proc. (z 13.099 do 6.551) i południowych o 42,7 proc. (z 12.599 do 7.218). Jeszcze mniejszej redukcji uległa liczba paszportów ulgowych kuracyjnych, gdyż w woj. centralnych o 14,2 proc. (10.443 do 8.962), wschodnich o 45,6 proc. (z 1.773 do 965), zachodnich o 41,5 proc. (z 4.482 do 2.622) i południowych o 45,0 proc. (z 11.019 do 6.061). Z. K.

W kilku wierszach.

W Wilnie otwarta została wielka wystawa sportowa na terenie Targów Północnych.

Torsten Kreuger, brat zmarłego „króla zapałaczanego“ został skazany na 4 lata robót ciężkich.

Lotnik Hawks ustalił nowy rekord lotu transkontynentalnego: 2440 mil w 13 g. 27 m.

Proces socjalisty szwajcarskiego Nicole'a i 7-miu jego towarzyszy zakończył się. Sąd uznał ich winnymi.

Prześladowanie Serbów Łużyckich. Powiatowy Zjazd Delegatów

Zw. Strzeleckiego Lwów - Miasto.

Nad najmniejszym narodem słowiańskim zawisła groza jak gdyby ostatecznej zagłady. Sześćdziesięciomilionowe Niemcy Hitlerzy uznali, że stu pięćdziesięciotysięczny narodek łużycki może być dla nich niebezpieczny i postanowiły zdusić jego życie narodowe. Najsilniejsza ostoja ducha słowiańskiego, związek sokoli, gnębiono tak długo, aż steroryzowani zupełnie przywódcy tego związku musieli sami rozwiązać swą organizację. Ale ta ofiara nie zadowoliła szowinizmu niemieckiego. Posypały się nowe ciosy. Jedynym dziennikiem łużyckim, wychodzący w Budziszynie „Serbske Nowiny“, zostały zawieszony, mimo że redakcja starała się o zachowanie zawsze pełnej lojalności w stosunku do Saksonji (na której terenie leży Budziszyn) i całej Królestwa niemieckiego. To wszakże, iż organ łużycki nieustannie dowoływał się sprawiedliwości, wyliczał krzywdy, zadawane Serbom łużyckim przez samowolę administracyjną, i żądał szkół łużyckich, stanowiło w oczach hakatystów niemieckich „zbrodniczy stan“.

Po przetrzymaniu w areszcie sędziego redaktora „Serbskich Nowin“, Marka Smolerja, zmuszono go do rezygnacji z kierownictwa piśmie, a na wydawanie tego ostatniego zezwolono tylko pod warunkiem redagowania go w duchu ściśle prorządowym.

Równocześnie zawieszono wydawanie jedynego pisma dolnołużyckiego „Serbskaja Casnika“, a jego kierowniczkę, poetkę Minę Witkoję, zmuszono również do rezygnacji, co zagraża w ogóle jej egzystencji, gdyż praca w tym piśmie była jedynym jej źródłem dochodów.

Ostatnio zaś władze niemieckie postanowiły zdusić cały ruch narodowy łużycki przez uwięzienie jego najważniejszych przywódców. Uwięzieni zostali: Ernest Bart, były poseł i przywódca delegacji łużyckiej na Konferencji Pokojowej, malarz i dziennikarz Marcin Nowak, nauczyciel Jerzy Stodęk, kierownik księgarni łużyckiej Gustaw Janak, oraz dyrektor Banku Współdzielczego łużyckiego dr. Jan Cyż. Los ich do tej pory jest nieznanym, z tego, co wiadomo o obchodzeniu się z internowanymi pacylistami niemieckimi, można wysnuwać najgorsze obawy... Zaznaczyć należy, że nikt ze

wspomnianych nie prowadził żadnej irredenty w stosunku do Niemiec. — wszyscy oni zajmowali się tylko pracą kulturalną dla dobra swego ludu. Ernest Bart wprawdzie niegdyś żądał dla Łużyc samodzielności, a przynajmniej autonomii, ale zato już odpokutował więzieniem w r. 1919, i od tego czasu wcale się nie zajmował polityką, lecz tylko sprawami gospodarczymi i kulturalnymi. Jednocześnie z temi aresztowaniami, przeprowadzono ściśle rewizje w lokalach instytucji łużyckich, w banku i w księgarni, konfiskując wszelki materiał archiwalny.

I teraz nie wiadomo, co będzie. Przyjaciele Łużyc snuć muszą najgorsze przypuszczenia, gdyż mały ten narodek oddawna już tylko z największym wysiłkiem opierał się germanizacji. Dziś pozbawiony prasy, przywódców, organizacji, stanął na progu przepaści. Pomoc jakąś może przyjść tylko z zewnątrz, od Ligi Narodów, której obowiązkiem jest ująć się za deptaną w bezprzykładny sposób mniejszością narodową

h—k b—i.

Powiatowy Zjazd Delegatów Z. S. Lwów-Miasto odbył się w ub. tygodniu przy 173 delegatach z 23 Oddziałów Z. S. Wielkiego miasta Lwowa. Zjazd zaszczycony został obecnością reprezentantów władz jakoteż przyzwołym Zarządu i Komendy Okręgu VI. Z. S.

Wyczerpujące sprawozdanie z działalności Zarządu Powiatu Lwów-Miasto za czas od 1 kwietnia 1932 r. do 31 marca 1933 r. złożył prezes Zarządu Powiatu ob. dr. Stepek Władysław.

Interesujący był referat Komendanta Powiatu Obw. Czaplńskiego Zygmunta i referenta W. O. Ob. Prof. Madurowicza Adama.

Na wniosek komisji-matki prezesem obrano ob. Jaworskiego Stanisława kpt. rez. b. Wiceprezesa. Niemalże oklaski były wyrazem szczerego zadowolenia i sympatii jakimi cieszy się nowo obrany prezes wśród braci strzeleckiej Powiatu Lwów-Miasto.

Członkami Zarządu wybrano: Ob. Dr. Mjr. Mirzyńskiego Władysława,

Ob. Prok. Dr. Mostowskiego Henryka, Ob. Naczelnika Wojew. Wydz. Wojsk. Krzywoszyńskiego Jakóba, Ob. Kruśceinickiego Józefa Marjana, Ob. Inż. Arch. Harlanda Zygmunta, Ob. Prof. Madurowicza Adama, Ob. Kuczyńską Irenę w charakterze Kierowniczką Pracy Kobiet, Ob. Jezierskiego Stanisława. Do Komisji rewizyjnej wybrano: Ob. Höflingera Tadeusza, Ob. Cieślisko wskiego Leona, Ob. Zaleskiego Stanisława, Ob. Piaseckiego Feliksa, Ob. Malika Bronisława. — Delegatami na Zjazd Okręgowy zostali wybrani: Ob. Kuczyńska Irena, Ob. Kropiwnicki Stanisław, Ob. Krajewski Antoni, Ob. Skoczylas Antoni.

Wkońcu uchwalono:

1 Przystąpić do budowy Domu Strzeleckiego we Lwowie im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Inicjatywa tej budowy wyszła od Komendanta Okręgu VI. Z. S. Ob. Mjr. Stachelskiego Marjana.

Na wniosek Ob. Prezesa Jaworskiego Stanisława uchwalono:

Walny Zjazd delegatów Z. S. Powiatu Lwów-Miasto wyraża najgorętsze podziękowanie Włodarzowi miasta JWP. Prezydentowi Wacławowi Drojanowskiemu ze szczerą i nader życzliwie traktowanie postulatów Z. S.

Na wniosek Ob. Komendanta Obw. Czaplńskiego Zygmunta uchwalono wysłać delegację do JWP. D-cy Korpusu Generała Popowicza Bolesława celem wręczenia odznaki strzeleckiej honorowej i złożenia wyrazów czci i wdzięczności za szczerą i ojcowską opiekę, oraz stałą troskę o rozwój Z. Strzel.

Na wniosek Ob. Prezesa Jaworskiego Stanisława Walny Zjazd uchwalił budowę wycoczynkowego Domu Strzeleckiego im. Gen. Popowicza

Do ścisłego Komitetu oprócz członków Zarządu i Komendy Powiatu Lwów-Miasto uproszono Ob. Prezesa Zarządu VI. Okręgu Ob. Dr. Weryńskiego Jana, Ob. Komendanta VI. Okręgu Z. S., — Mjr. Stachelskiego Marjana, Sekretarza VI. Okręgu Z. S. — Ob. Budzińskiego Antoniego.

Wysłano depeszę holdowniczą do l. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, oraz do Komendanta Głównego Ob. Pfk. Rusina i do Generała Rydz-Śmigłego.

Z pobytu P. Ministra Zarzyckiego w Zagłębiu Naftowym.

Jak już donosiliśmy, Pan Minister Przemysłu i Handlu zwiedził dnia 2 b. m. kopalnie w Borystawiu. Z Borystawia udał się Pan Minister do Daszawy w towarzystwie Dyr. Departamentu Górniczego p. Pechego, p. Wojewody lwowskiego Beliny Prażmowskiego, p. Wojewody stanisławowskiego Jagodzińskiego, naczelnika Wydziału Nafty p. Friedberga, naczelnika Urzędu Górniczego w Drohobyczu p. Markiewicza, starostów drohobyckiego i stryjskiego oraz przedstawicieli władz miejscowych.

W Daszawie powitały p. Ministra delegacje gminy, Strzelca, Domu Ludowego, Kasy Stefczyka, Kółka Rolniczego z prezesem tych organizacji, dyr. kopalń S. A. „Gazolina“ w Daszawie, z inż. Kowalczewskim na czele.

Licznie zebrana ludność miejscowa serdecznie witała p. Ministra. P. Minister wziął udział w otwarciu Mleczarni Spółdzielczej w Daszawie, poczem zwiedził kopalnie gazu ziemnego Sp. Akc. „Gazolina“ w Daszawie. P. Minister wraz z otoczeniem był następnie podejmowany herbatką przez pp. Kowalczewskich. Wieczorem, żegnany przez przedstawicieli gminy i Związków miejscowych opuścił p. Minister Daszawę, zwiedzwszy w drodze powrotnej kopalnie gazu ziemnego Państwowej Fabryki Olejów Mineralnych „Polmin“, skąd udał się do Lwowa.

**SKŁADAJCIE DATKI
NA GIMNAZJUM POLSKIE
W BYTOMIU**

TYMON TERLECKI.

Marcel Bouteron o Mickiewiczu.

(Korespondencja własna z Paryża.)

Paryż, w maju 1933.

„Biblioteka Polska w Paryżu, spełniając wytrwale i jaknajgodniej swój obowiązek reprezentowania kultury polskiej przed Europą, obowiązek podtrzymywania polsko-francuskich tradycji i związków duchowych — zorganizowała ostatnio wieczór, poświęcony setnej rocznicy wydania „Ksiąg Narodu Polskiego i Pielgrzymstwa Polskiego“. Ta rocznica jest jednocześnie stuleciem francuskiego przekładu „Biblii emigracyjnej“.

Główne słowo tego wieczoru oddało — Marcelowi Bouteron. Nazwisko to także w Polsce nie jest nieznanym: towarzyszy się z nim — Balzac i Ewelina Hańska. „Papież balzakistów“, znakomity znawca twórcy „Komedii ludzkiej“, właśnie przez niego, jeśli nie inaczej, jest, musi być — polonofilem. Stał się przecież wbrew własnej, a tak niesprawiedliwej opinii francuskiej, apologetą i rehabilitatorem kobiety, która Balzac kochał do śmierci, nie przestał kochać poprzez dziesiątki lat rozłąki, tęsknoty i oczekiwania, która używał — „mon céleste amour, mon Ewa“. Bouteron sam „apologia“ nazwał czołowy szkic w książce „La véritable image de Madame Hańska“.

zawierającej także jej ważną korespondencję do córki. Wyraz swemu entuzjazmowi dla Muzy Balzaca dał w innych pracach i daje wymownie przy każdej sposobności.

Mimo tej kwalifikacji, mimo namaszczenia z rak wyjątkowych, jakie Bouteron otrzymał do interesowania się, do sympatycznego myślenia o Polsce — jego odczyt był w znacznym stopniu niewiadomą. Bo ten balzakista jest naprawdę — balzakista, specjalista, badaczem olbrzymiego, ale jednego zamkniętego świata. Sam powiada w dedykacji do jednej ze swoich książek: „Cóż ja nic nie robią prócz tego, że kartkuje dzieła Balzaca i kataloguje książki, coż ja bibliotekarz!“ Jego stosunek do genialnego epika ma coś z kultu i wytwarza formy kultowe (czwartki balzakistów, „Cahiers balzaciens“), ale pozbawiony jest absolutnie patosu, jak najdalej jest od nabożnie detej celebry, od martwego szperactwa. Właśnie przeciwnie, Bouteron, którego osobowość można określić jako skrzyżowanie Boya z Wasylewskim, dokonane na szlachetnym pniu francuskim — temu wszystkiemu zaprzecza. Przedewszystkiem obala przesadę o zamieraniu wśród książek, o zatracaniu wśród nich smaku dla

realności. Ten bibliotekarz z zawodu (nawet autor — ogólnego katalogu rękopisów bibliotek publicznych we Francji) posiada zadziwiająca świeżość, wdzięk, żywość uchwytowania życia. Czarodziejski causeur bez gadulstwa, pisarz pełen lekkości bez minoderii, zachochany w Balzacu i romantyzmie — ma do tych swoich umiłowań namiętny, hedonistyczny, chciałoby się powiedzieć: seksualny stosunek. Bywają przecież kultury — seksualne. W postawie do najbardziej charakterystycznej, najurodzawszej, najbardziej czarownej książki: „Muses romantiques“ (w której Hańska jako „L'Étrangère“ ma także czule nakreślony profil) — zapewnia czytelnika z trochę przesadną i trochę kokieterijną skromnością: „nie jestem historykiem, ani filozofem, szukałem, jakbyście zabawić, bawiąc — samego siebie“. Podobny charakter ma inna książka: „Danse et Musique Romantique“, wydana u Goupy'ego, z tem samym znanstwem, z tem samym upodobaniem w pięknym sztychu, typowej zdo binie drukarskiej, w każdym charakterystycznym szczególe epoki, która była powietrzem umiłowanego pisarza. Ale trzeba przyznać, że bawiąc siebie i bawiąc innych, smakując z rozkoszą sprawy minione i ludzi, ten „gourmet“ historii, w swoim smakosztwie tak bardzo francuski — stwarza rzeczy jedyne w swoim rodzaju. Sławne są jego „fiszki balzakowskie“, stanowiące materiał do olbrzymiej encyklopedii życia

i dzieła Balzaka. Czytelnicy jego utworów w wydaniu krytycznym, zaczętem jeszcze przed wojną (wspólnie z H. Longnon), wiedzą dobrze, jaką zdumiewającą i błogostawioną kopalnią są „noty i objaśnienia“, podobnie liczne wstępy do osobno wydanych, rozmaitych pism Balzaka i drobne rozmiarunki, ale rozkoszne książeczki: „Une année de la vie Balzac 1835“ i „Culte de Balzac“. Zwłaszcza ta pierwsza, której bez owych legendarnych „fiszek“ napisać niepodobna.

To wszystko, co dotąd powiedzianem o Bouteronie, nie rozprasza niepewności czytelnika, może go niepokoi jeszcze więcej: jakże Bouteron — balzakista, Bouteron — charmeur literatury, Bouteron — pasjonowany kolekcjoner, mówił o Mickiewiczu? Mówił w sposób, który nie sprzeczał się z jego własną indywidualnością. Nie usiłował sugerować słuchacza, że wrzasa go do dna, że uważa za własne wyznanie wiary tę szarą książeczkę, pełną religijnej egzaltacji, nie podjął nawet jej analizy, rozpatrywania jej ideologii, jej głębi, jej osobliwości. Zajął się tem, co jego Francuza, interesowało najwyżej: pokazał, jak „Księgi Pielgrzymstwa“ wyszły z Francji i do Francji wróciły. Mówił zresztą dla Francuzów. Wiedział najlepiej, jak dla nich mówić. Z właściwą sobie, szperacką, archiwalną żywką, cytując źródła, daty i strony, jak w owej drobnej „Bedouck on le Talisman de Balzac“ — przedstawił plastycznie, ile

Wiadomości bieżące

7

czerwca
1933

Sroda

Roberta

Jutro: Medarda

Wschód słońca 3.17

Zachód słońca 19.53

TEATR WIELKI.

Sroda 7 VI godz. 7.30 „Kapitan z Köpenick”. Występ Stefana Jaracza.
Czwartek 8 VI godz. 7.30 „Kapitan z Köpenick”. Występ Stefana Jaracza.
Piątek 9 VI godz. 7.30 „Kapitan z Köpenick”. Występ Stefana Jaracza.
Sobota 10 VI godz. 7.30 „Kapitan z Köpenick”. Występ Stefana Jaracza.

TEATR ROZMAITOŚCI.

Sroda 7 VI godz. 7.30 „Nieuchwytny”.
Czwartek 8 VI godz. 7.30 „Nieuchwytny”.
Piątek 9 VI godz. 7.30 „Nieuchwytny”.

COLOSSEUM.

Film: „Demon Wielkiego Miasta”. Rewija: „Bridge Ekspres”

KINOTEATRY.

ADRIA: „C. k. feldmarszałek”.
APOLLO: „Biała odaliska” (z Jose Mojica) i „Biała trucizna”.
ATLANTIC: „Ziemia niczyja”.
CASINO: „Żona z drugiej ręki” z Jean Harlow.
CHIMERA: „Szatan zazdrości”.
GRAZYNA: „Głos pustyni” oraz „Atrakcja na rowerach”.
KOPERNIK: „Wyspa zatraczonych dusz” (Dr. Morcau).
MARYSIENKA: „Wyspa zatraczonych dusz” (Dr. Morcau).
MIRAZ: „Congorilla”.
MUZA: „Pogromcy przestworzy”.
PALACE: „Ekstaza”.
PAN: „10 procent dla mnie”.
PASAZ: „Ken Mainard jako kowboj z Arizony”.
PAJ: „Serce na ulicy” Nora Ney i Sawan.
STYLOWY: „Bebe” z Anny Ondrą oraz rewija „Kiedy dziewczynki idą spać”.
SWIT: Lawrance Tibet „Pieśniarz gór”.
UCIECHA: „Błękitna rapsodia” oraz rewija „Bomba”.

— Teatr Wielki. „Kapitan z Köpenick” grany jest codziennie w Teatrze Wielkim.

Polska uroczystość w Zagrzebiu.

Jak corocznie, i w tym roku, ruchliwie Towarzystwo Polsko-Jugosłowiańskie w Zagrzebiu, kierowane przez swego zasłużonego prezesa, prof. inż. dra Franciszka Hesziciu, urządziło bardzo piękną uroczystość ku uczczeniu święta 3 Maja. W dniu 21 maja w wielkiej sali stowarzyszenia „Kolo” zebrała się elita towarzystwa zagrzebskiego, z udziałem przedstawicieli władz krajowych, generalicji, prezydent miasta uniwersytetu itd. Był obecny również konsul RP. p. Fiedler-Alberti. Sala była ozdobiona herbami i chorągiewkami polskimi i jugosłowiańskimi.

Po odśpiewaniu przez chór akademicki „Młodość-Balkan” hymnu narodowego polskiego, głos zabrał prezes Towarzystwa, prof. Heszic. Wygłosił on bardzo podniosłe i głębokie przemówienie o znaczeniu święta 3 Maja w historii i współczesności Polski. Stwierdził, iż Rząd Polski odrodzonej, pod kierownictwem Marszałka Piłsudskiego wprowadza w życie najszczytniejsze idee Konstytucji Majowej: porządek, pracę i pokój, oraz utwierdza bezpieczeństwo kraju przez właściwą poli-

tykę zagraniczną. Podlegent szczególnie podniósł fakt zacieśniania stosunków między Polską z jednej, a Jugosławią, Czechosłowacją i Związkiem Sowieckim z drugiej strony. Zakończył swe przemówienie okrzykiem „Niech żyje Polska!”, z ogólnym entuzjazmem powtórzonym przez zebranych.

Następnie, chór wykonał szereg pieśni jugosłowiańskich, poczem wystąpili soliści z pieśniami polskimi, Pani Sitarić-Mużewić i senator Benković odśpiewali utwory wybitnych kompozytorów polskich (aryę z „Halki” i in.), z kolei prof. B. Kunc odegrał mistrzowsko poloneza As-Dur Szopona. Promocje polskie, słuchane na bardzo wysokim poziomie, spotkały się z wielkim aplauzem publiczności. Na koniec, chór odśpiewał hymn jugosłowiański.

Za tak gorliwe szerzenie przyjaźni dla Polski w społeczeństwie jugosłowiańskiej należy się prof. Hesziciowi i Towarzystwu Polsko-Jugosłowiańskiemu w Zagrzebiu z naszej strony najszczerze uznać i wdzięczność.

hk bl.

W tytułowej roli występuje znakomity artysta Stefan Jaracz.

Grają: Białoszczyński, Guttner, Krzywica, Kreczmar, Jaśkiewicz, Kordowski, Stępowski, Michulowicz, Akrzyński, Kański, Posiadłowski, Niczewska, Wicki, Syrczewski, Berski, Więkowski, Przystawski, Lewicki, Pobóg, Szczepański, Strzelczi, Kossocka, Dorwski, Ratschka i inni.

— Teatr Rozmaitości „Nieuchwytny”, sensacyjna sztuka Edgara Wallacea cieszy się wielkim sukcesem w Teatrze Rozmaitości. Zawikłana akcja niespodzianej zwroty i tajemnica „Nieuchwytnego”, odkrywające się dopiero w finale sztuki — wszystko to trzyma widzów w nieustannym napięciu.

Grają: pp. Machalski, Krzemieński, Wasilewski, Żurowski, Chodecki, Stępowski, Krasnowiecki, Zyczkowska, Łozińska, Składanek, Ulrich.

Bilety do nabycia w kasach Teatrów Miejskich i w kasie Biura Abo Rutowskiego 2, tel. 26-56.

— Colosseum. Dziś po raz ostatni ciesząca się wielkim powodzeniem rewija „Bridge Ekspres”, która „Wesoły Uśmiech” zdobył sobie sympatię Lwowian. Jutro premiera przebojowego programu pt. „Coś w trawie piszczy”, która zapewne również spotka aplauz.

— Związek Nauczycielstwa Polskiego „Ognisko” we Lwowie, Komisja Społeczno-Oświatowa urządza w sobotę, d. 10 czerwca 1933 r. o godz. 19.30 w sali gimnastycznej szkoły powszechnej im. Sobieskiego

przy ul. Zamarstynowskiej 11. zakończenie roku szkolnego wieczornych szkół i kursów dla dorosłych.

— Jubileusz Antoniego Kaczorowskiego. A więc dziś o godz. 6 i 9 wieczorem odbędzie się w sali kina „Stylowego” jubileusz 25-letniej pracy scenicznej Antoniego Kaczorowskiego. Odegraną zostanie rewija pt. „25 lat śmiechu” z udziałem 50 artystów rewiowych Lwowa. Ceny miejsc od zł. 1—2. Pozostałe bilety są jeszcze do nabycia w księgarni Seyfarta, ul. Akademicka.

— Z Politechniki Lwowskiej. We czwartek, dnia 8 b. m. o godz. 13, odbędzie się w auli Politechniki Lwowskiej, przy ul. Leona Sapiehy 1. 12. I. piętro, promocja pana magistra Stanisława Marcina Ulama, na doktora nauk matematycznych.

— Sekcja krajoznawczo-turystyczna polskiego Tow. gimn. „Sokol-Macierz” we Lwowie, zawiadamia, że we czwartek 8 br. o godz. 20 (8 wiecz.), odbędzie się zebranie Sekcji w Czytelnicy Sokola-Macierzy.

— O ustawie scalenicowej ubezpieczeń społecznych. Stranem Związku Legionistów Polskich Oddział Lwów i Związku Lekarzy Państwa Polskiego Obwód Lwów, odbędzie się we środę, dnia 7 czerwca 1933 o godzinie 19 w sali Rady Miejskiej (Ratusz I. p.) odczyt p. dr. Wiktora Gosiewskiego, referenta sejmowego pt. „O ustawie scalenicowej ubezpieczeń społecznych”. Zarząd wzywa wszystkich członków do wzięcia udziału.

w „Księgi” weszło z Lammenais'ego, z jego szlachetnej, wolnościowej, liberalnej ideologii, jak je we Francji przyjęto, jak się przedewszystkiem dokonał pełny ich przekład na język francuski. Podjął go żarliwy, oddany uczeń tamtego zadzierzystego księdza i tragicznego buntownika — Charles Comte de Montalembert, pair de France. Tytuł jest oczywiście ważny i ważny jest wiek tłumacza: dwadzieścia kilka lat, aby ocenić wagę zaszczytu, jaki spotkał mała, polską księżynę, aby odmierzyć miarę entuzjazmu, jaki ją otoczył, jaki pozwolił jej pięknie przyswoić francuszczyznę, mimo że Montalembert nie znał trudnego języka i miał poważne kłopoty — z egzaminami.

Lammenais był już wtedy po swoim wielkim zawodzie: potępiono jego idee tym samym głosem, który przekłał polską rewolucję listopadową, uniemożliwiono mu wydawanie pisma „L'Avenir”, w którym współpracował Montalembert, i którym inspirował się Mickiewicz, uprzykrzono mu pobyt w Paryżu. Daleki od wyrzeczenia się swych marzeń o zespoleniu ducha religij i wolności przeciw podłości i tyranizmowi, „bien aimé Père” — otrzymał od swego ucznia i duchowego syna, polonofila równie gorącego, jak on sam, obszerne listy (świeżo ukazały się w druku). W nich młody Montalembert opisywał dokładnie swoje przejścia z tłumaczeniem „Księgi”. Bogdan Jański „pierwszy pokutnik

emigracji” walczył w niem współpracował, niespodzianie „Temps” zdołał uprzedzić inicjatywę młodego entuzjasty ogłoszeniem obszernych wyciągów, ale ostatecznie ukazało się ono jako drugi z kolei (po niemieckim) pełny przekład „Księgi” na język obcy p. t. „Livre de Pelerins Polonais, Traduit du polonais d'Adam Mickiewicz par le Comte Ch. de Montalembert, suivi d'un Hymne a la Pologne par F. de la Mennais, Paris 1833”. Ten hymn zaczynał się słowami, jednymi z najpiękniejszych, jakie zwrócono do Polski: „Dors, o ma Pologne, dors en paix dans ce qu'ils appellent La Tombe; mais je sains que c'est ton berceau...”. Zreszta na ten nie skończyły się dzieje związku Lammenais'ego z „Księgami”. Zapoznanie się z przekładem objawiło mu najbliższe pokrewieństwo wyznawanych idei i kazało z najwyższym zachwytem podziwiać ich sformułowanie tej książki. „Nie czytałem nic bardziej wzruszającego i oryginalnego”. „Jest to książka całej ludzkości” — w tym tonie pisał do rozmaitych osób i pod tem bezpośrednim pobudzeniem ukształtował swoje nowe oredzie ideologiczne: „Paroles d'un croyant”. Można widzieć w tem, jakby podjęcie długu, jaki Mickiewicz wobec niego i jego twórczości swoim dziełem zaciągnął. Jest to bodaj dość odosobniony w literaturze przykład zamkniętej cykliczności wpływu i inspiracji.

Po odczycie Bouterona, który miał

poza innemi i tę niebanalną własność, że nikogo nie zdziwił — przewodniczący zebrania m. Fr. Pułaski zaprosił obecnych do zwiedzenia wystawy: „Mickiewicz, Montalembert et Livre des Pelerins Polonais 1833—1933”. Zgodnie z nazwaniem była ona doskonałą ilustracją odczytu. Zgromadziła, w sposób przejrzysty i sugestywny uszeregowowała wszystko, co Francuzowi mogło wyjaśnić okoliczności, w jakich powstała ta pierwsza książka emigracji (regeneracja mistyczna i religijna: Oleszkiewicz i X. Chołoniewski, powstanie 31 r., Lammenais i jego działalność), oraz okoliczności, w jakich dokonał się jej przekład francuski. (W tym dziale wystawiono część korespondencji Montalemberta do mistrza i innych osób). Wreszcie dopełniono wystawę materiałem, ilustrującym recepcje „Księgi” we Francji (recenzje, listy), wreszcie ich dzieje aż do dnia dzisiejszego (przedruki, przekłady!).

Po zwiedzeniu wystawy w salach Muzeum Mickiewiczowskiego odbyła się ożywiona herbatka. Pośród pamiętnych murów znówu mieszała się mowa polska i francuska jak za dawnych lat, kiedy Montalembert przysyłał z radością i dumą egzemplarz swego przekładu Towarzystwu Historyczno-Literackiemu. Już nie dokonywało się tu, ale potwierdzało zbliżenie dwu narodów. Legitymowało się wobec przeszłości.

Przeniesienie zwłok ś. p. Hipolita Sliwińskiego do grobowca rodzinnego.

Dnia 9-go b. m. o godz. 8 rano odbędzie się przeniesienie zwłok ś. p. Hipolita Sliwińskiego do rodzinnego grobowca na cmentarzu Łyczakowskim, na które zaprasza się wszystkich Przyjaciół i Towarzyszy pracy zasłużonego obywatela m. Lwowa.

Msza św. żałobna odbędzie się dnia 10-go b. m. o godz. 9-ej w kościele Marii Magdaleny.

List z Przemyśla.

Oświata pozaszkolna. — Pożegnanie prok. dr. Tymiańskiego. — Instytut Muzyczny. — Koło I. T. S. L. im. Asnyka uruchomiło kurs oświaty pozaszkolnej, którym kieruje komisja wyłoniona z zarządu Koła pod przewodnictwem p. Stanisława Matyji. Kurs odbywa się w lokalu szkoły zawod. żeńskiej T. S. L. przy ul. Czarnieckiego 1. 1. Referaty wygłosili pos. Marja Jaworska, nac. wydz. kurat. szk. Błażewski, pos. Wład. Wojtowicz, dyr. dr. St. Ulma i inni. Audytorjum stanowią opiekunowie czyteln. T. S. L. i ich zastępcy, a ponadto delegaci Zw. Mł. Dem., Zw. Pr. Ob. Kobiet i Zw. Strzel.

Grono sędziów i prokuratorów pożegnało bardzo uroczystym bankietem w sali restauracji zakopiańskiej wiceprokuratora dra Józefa Tymiańskiego, przeniesionego na stanowisko prokuratora Sądu Okręgowego w Złoczowie. Przemówienia wygłosili m. in. prokurator dr. J. Prochaska, prezes S. O. M. Podwiński, którzy w wymownych słowach dali wyraz zasługom, zdolnościom zawodowym i zaletom osobistym, znanego z wybitnych kwalifikacji dr. Tymiańskiego. Pięknym przemówieniem podziękował dr. Tymiański za wymowne dowody uznania. Wręczenie pierścienia pamiątkowego przez prezesa Podwińskiego zakończyło wieczór pożegnalny.

Zaszczytnie znany Instytut Muzyczny m. Chopina urządza w sali Kasyna Oficerskiego w sobotę, 10 b. m., audycje koncertowa. Czysty dochód na „Biały Krzyż”.

Konferencja w sprawie stosunków handlowych polsko-sowieckich.

W Warszawie w Stowarzyszeniu Przedstawicieli Handlowych odbyła się pod przewodnictwem p. Friedego konferencja, w której przyjęli udział p. Abel, kierownik przedstawicielstwa handlowego ZSRR, jego zastępca p. Blumberg, oraz dyrektorzy Sowpoltorgu pp.: Roszczyn i Brodzki. Po przemówieniu pp. Kotta i Bregmana, którzy scharakteryzowali formę, w jakich odbywa się obecnie handel Polski z Sowiecami i możliwości wykorzystania przedstawicieli handlowych dla rozszerzenia tych stosunków, zabrał głos p. Abel, który w obszerniejszym przemówieniu przedstawił organizację sowieckiego handlu zagranicznego i działalność przedstawicielstwa handlowego ZSRR, oraz Sowpoltorgu.

Dyr. Sowpoltorgu n. Roszczyn zobrazował możliwości, jakie daje obecnie Rosja Sowiecka pod względem eksportowym.

W toku ożywionej dyskusji wysunięte zostały koncepcje ożywienia stosunków handlowych polsko-sowieckich przez powołanie poszczególnych działów wykwalifikowanym komisarzom i przedstawicielom handlowym: przez reeksport za pośrednictwem Polski towarów sowieckich, które podlegałyby w Polsce bądź uszlachetnieniu, bądź przepakowaniu, w zastosowaniu się do wymagań odbiorców; przez wyszukanie Gdyni dla ładunków przeznaczonych do Rosji lub z Rosji.

— Nominacja zastępcy przewodniczącego Wojewódzkiego Urzędu Rozjemczego we Lwowie. Zastępca przewodniczącego Wojewódzkiego Urzędu Rozjemczego dla Lwowa mianowany został dr. Władysław Markiewicz, sędzia apelacyjny.

— Przedłużenie terminu do składania odwołań od wymiaru podatku dla przedsiębiorstw dorożek samochodowych. Ministerstwo Skarbu przedłużyło termin do składania odwołań od wymiaru podatku przemysłowego od obrotu za rok 1932 przez przedsiębiorstwa dorożek samochodowych do dnia 10 czerwca 1933 r.

Komornicy mianowani na stałe dla Lwowa i innych miast.

Jak już donieśliśmy, prezes Sądu apelac. we Lwowie dr. Zieliski zamianował na stałe 82 komorników. Agencja Wschód dowiadyuje się, że dla Lwowa mianowani zostali pp.: Grosman Mieczysław, Oryszczak Teofil, Czotowski Julian, Knapik Józef, Klarenbach Wilhelm, Wolański Stanisław i Bredy Stefan. Dla Brzeżan — Kwolek Bronisław, dla Czortkowa — Michałowski Seweryn, dla Kołomyj — Fasowski Michał, dla Przemyśla — Ocetkiewicz Feliks, dla Drohobycza — Frydlewicz Jan i Swarowski Kazimierz, dla Stanisławowa — Szamocki Marceł, dla Złoczowa — Kruczkowski Tadeusz.

Jubileuszowy numer „Muzyki”

Wyszedł z druku 100-ty numer wydawanego w Warszawie czasopisma „Muzyka”, redagowanego przez Mateusza Glińskiego. Jubileuszowy ten numer wydany został pod postacią monografii zbiorowej. Na całość składają się studia, szkice i fragmenty najwybitniejszych artystów naszej doby. Otwierają tę pracę głosy Paderewskiego, d'Amunzja i K. Szymanowskiego o istocie Muzyki, dalej w rozdziale o prawach rozwoju muzyki znajdujemy szkice i uwagi F. Busoniego — „O istocie muzyki”, M. Glińskiego „Dzieje systemu dźwiękowego”, P. Beckera „Czy istnieje postęp w muzyce”, Rozdział „O formach wcielenia muzyka zawiera J. A. Maklawiewicza „O sztuce kompozycji” Tita Ruffo „O sztuce śpiewu” i Br. Hubermana „O grze skrzypcowej”, Zb. Drzewieckiego „Problemy stylu fortepianowego” i St. Niewiadomskiego „O krytyce muzycznej”.

Jak zaznacza redakcja — wiele z prac, zamieszczonych w monografii drukowanych było w poprzednich numerach „Muzyki”, które jednakowoż są niedostępne dla szerszej rzeszy czy telników z powodu wyczerpania odpowiednich numerów czasopisma.

Wstrząsająca zbrodnia na Zamarstynowie.

Wczoraj policja obyczajowa aresztowała poszukiwanych do dnia przedwczorajszego zbrodniczych gwałtcieli. Są to: rzeźnik Karol Skowroński ze Zboisk, Wasyl Danylczak, cukiernik ze Zamarstynowa i woźnica Teodor Ływyj. Spotkali oni na ulicy św. Marcina 12-letnią dziewczynkę Bronisławę K., córkę robotnika i zwabili ją ze sobą na przechadzkę. Gdy zaś się znaleźli koło garbarni, porwali dziecko na przyległe pole i tam kolejno dopuścili się na niej gwałtu. Nawpół żywa dziewczynkę znaleźli później przechodnie. Natychmiast przywieziono ją do szpitala, gdzie poddano ją operacji. Równocześnie policja wszczęła poszukiwania zbrodniarzy i w dniu wczorajszym ich ujęła. Wczoraj kierownik policji obyczajowej Jasiński przesłuchał chorą dziewczynkę, której życiu wciąż zagraża poważne niebezpieczeństwo. Uwięzieni zbrodniarze zostaną surowo ukarani.

ŚMIERĆ POD KOŁAMI POCIAGU.

Brody, 5 czerwca. Na odcinku kolejowym Ozydów-Zabtoćce rzucił się pod pociąg zdążający ze Lwowa do Brodów. Piotr Petrucha z Jaśkowicz pow. Złoczów, ponoszą śmierć na miejscu. Powód samobójstwa nieznany.

**DAJ GROSZ
NA DRUŻYNY RATOWNICZE
POLSKIEGO CZERW. KRZYŻA**

O napad na pocztę w Gródku Jagiellońskim. Proces przeciw dalszym sprawcom napadu.

W grudniu ub. roku odbyła się przed tutejszym Trybunałem karnym jako sądem doraźnym rozprawa przeciwko 4 sprawcom napadu na urząd pocztowy w Gródku Jagiellońskim. Jak wiadomo, trzech z tych sprawców, Biłas, Danyłyszyn i Żurakowski, zostali skazani na śmierć (Żurakowskiego ułaskawiono), sprawę Kossaka odesłano do zwyczajnego postępowania.

Ponieważ według zeznań świadków w napadzie brało udział 11—12 sprawców, wszczęto za nimi poszukiwania, i niedługo w ręce sprawiedliwości dostali się dalsi sprawcy w liczbie 2-eh osób, a także ci, którzy pomagali napastnikom.

W dniu wczorajszym rozpoczęła się przeciwko nim rozprawa przed Sądem przysięgłych. Prowadzi ją s. o. Medynski, jako wotanci zasiadają s. o. Tertil i s. o. Młynarski, oskarża prok.

Akt oskarżenia.

W dniu 30 listopada ubiegłego roku wieczorem wstrząsnęła Gródkiem Jagiellońskim, a po chwili całym krajem smutna wieść o zbrojnym napadzie na Pocztę i Urząd Skarbowy w Gródku Jagiellońskim. Wieść głosiła o wielu rannych i zabitych. W kilka godzin później doszła do nas wieść, że w pościgu za sprawcami napadu zastrzelony został przodownik P. P. Kojat, zaś towarzysz jego Sługocki ciężko ranny.

Szczegóły tego niezwykłego napadu były następujące: W dniu 30 listopada około godziny 16.55 wtargnęło do Urzędu Pocztowego w Gródku Jagiellońskim 10 do 11-tu napastników, wśród nich 6-ciu w maskach i sterozy wawszy gestami salwami rewolwerowymi urzędników i przybywającą w gmachu pocztowym publiczność, zabrali z kasy pocztowej 3232 zł. 15 gr. w bilonach, poczem na dany znak prowodyra zamachu zbiegli. Na miejscu pozostali ranni kasjer pocztowy Marian Steblecki, kasjer Urzędu Skarbowego Michał Dębicki, księgowy Urzędu Skarbowego Waclaw Kohman, woźny pocztowy Karol Klimczak, z pośród interesentów zaś ranni zostali Jan Grabiński mag. praw, Chaja Zottenberg i Izak Winter.

Śmiertelny postrzał w szyję otrzymał starszy pocztyljon Ludwik Kozłacz, który na drugi dzień zmarł w szpitalu we Lwowie.

Ofiarą gęstej salwy rewolwerowej padło również dwóch napastników, których ciała znaleziono niedaleko Urzędu pocztowego, a to Mirosław Berzeński, student Politechniki ze Lwowa i Włodzimierz Staryk, statysta teatralny.

Na wieść o napadzie zaalarmowano wszystkie posterunki okoliczne, które puściły się w pogoń za sprawcami napadu. Na drugi dzień już pochwycono dwóch napastników napadu Wasyla Biłasa i Dmytra Danyłyszyna, którzy uciekając w kierunku Lwowa, zastrzelili ścigającego ich przodownika policji Kojata zaś ciężko ranili towarzysza jego Sługockiego. Niedługo potem aresztowano trzeciego sprawcę Mariana Żurakowskiego, a później prowodyra całego napadu Zenona Kossaka.

Rozprawa doraźna.

Przeciwko tym czterem sprawcom odbyła się w grudniu ub. roku rozprawa doraźna, która rozpoczęła się 17 grudnia. Po 5-ciu dniowej rozprawie Biłas, Danyłyszyn i Żurakowski zostali skazani na śmierć, zaś sprawę Kossaka odesłano do zwykłego postępowania. W dniu 23 grudnia ub. r. straceni zostali Biłas i Danyłyszyn, Żurakowskiemu zaś zamiemiono karę śmierci na dożywotnie więzienie.

Dalsi sprawcy napadu.

Na podstawie zeznań skazanych, jakoteż w toku dalszych dochodzeń

dr. Mostowski, bronia dr. Bilak, dr. Starosolski, dr. Szuchewicz, dr. Głuszkiewicz i dr. Szewczuk.

Na wstępie rozprawy wylosowano ławę przysięgłych.

W skład jej weszli: Władysław Krzyżanowski, em. major, Ludwik Baczyski, em. referent, Roman Nowiński, adw. G. K. O., Józef Kamiński, em. major, Goett Karol, urzędnik ZUPU, Gustaw Porębski, urzędnik MKE, Antoni Buyno, rewident I. O. M., Tadeusz Rawicki, dyr. Zw. centr. fabr., Ryszard Borzęcki, urzęd. ZUPU, Marjan Adamski, urzęd. Banku cukr., dr. Karol Kolanowski, prok. Banku roln., i dr. Józef Janelli, em. dyr. Z. U. O. W., a jako zastępcy Zygmunt Baranowski, urzęd. B. G. K. i Tomasz Dzbański, urzęd. Banku Hipot.

Po odebraniu generaljów od oskarżonych odczytano

organy policyjne wpadły na ślad reszty sprawców napadu z wyjątkiem dwóch, a mianowicie Grzegorza Kupeckiego i Piotra Maksymciwa, którzy zbiegli zagranicę.

Przygotowania do napadu.

Według aktu oskarżenia napad na pocztę przygotowano w dniu 27 listopada ub. roku. W dniu tym Jarosław Biłas wręczył Wasylowi Biłasowi w Truskawcu list w zielonej kopercie, wysłany, jak się później okazało przez Zenona Kossaka, a wzywający Wasyla Biłasa i Dmytra Danyłyszyna, aby tego dnia o godzinie 5-tej popołudniu stawili się koło rafinerii nafty w Drohobyczu. Przyszedszy na miejsce Biłas i Danyłyszyn zastali tam Zenona Kossaka, który oświadczył im, że we dle rozkazu O. U. N. mają stawić się dnia 28 listopada o godz. 10.30 na Politechnice pod zegarem, gdzie przystąpi do nich jakiś człowiek i zapyta „gdzie jest dziekan lasowy”, na co mają odpowiedzieć „w suterenach”. Kossak wręczył im również 2 dolary na podróż do Lwowa.

I rzeczywiście o umówionej godzinie przystąpił do nich jakiś osobnik, który po otrzymaniu hasła wyprowadził ich na ulicę i oddał ich innemu osobnikowi, którym był zabity później w Gródku, Bereziński. Ów Bereziński zaprowadził ich do mieszkania na ulicy Szymonowiczów l. 9, które w kilka dni przedtem, jak się pokazało wynajął dla celów konspiracyjnych. Tam Biłas i Danyłyszyn zastali jeszcze dwóch osobników, wieczorem zaś przyprowadzono jeszcze dalszych dwóch, z których każdy miał ze sobą próżny plecak. Bereziński pokazał następnie zgromadzonym plan urzędu pocztowego w Gródku Jagiellońskim, przytem powiedział im, że mają dokonać napadu na kasę. Pieniądże mieli zabrać Biłas, Danyłyszyn i aresztowany później trzeci sprawca Michał Kuśpiś. Teżoż dnia zebrani w mieszkaniu Berezińskiego sprawcy w liczbie siedmiu wyjechali do Glinnej Nawarji, każdy w osobnym wagonie, skąd przez Stawczany przeszli pieszo do Gródka Jagiellońskiego i ukryli się w stodole Stefana Capa, wprowadzeni tam przez syna jego również Stefana. Następnego dnia, t. j. 29 listopada wieczorem wyprowadzono wszystkich w pole, gdzie spotkali się z Berezińskim, który sprowadził dalszych sześciu uczestników, a to zabitego później Staryka, Żurakowskiego, Kuśpisia, Maszczaka, zbiegłego Kupeckiego i jeszcze jednego nieznanego sprawcę. Uczestnikom rozdano rewolwery i oznajmiono im, że napad odbędzie się 30 listopada, pokazało się bowiem, że zabrakło im naboju i dwu z nich musiało odjechać do Lwowa, aby zapaatrzeć się w amunicję. Dzień 30 listopada spędzili w stodole. W krytycznym dniu około godziny 4-tej popołudniu wyprowadzono

znowu wszystkich w pole, gdzie 6-ciu przywdziało maski, poczem ruszyli wszyscy w kierunku Urzędu Pocztowego.

Napad.

Na miejscu Maszczak groząc rewolwerem i wystrzeliwszy kilka razy zmusił urzędnika pocztowego Tomkova do położenia się na ziemię. Kupecki znów obsadził wejście nie wpuszczając i niewypuszczając nikogo, zabity w czasie napadu Staryk obsadził centralę telefoniczną, Bereziński zaś udał się do Urzędu Skarbowego, przyczem wszyscy oddawali gesty salwy z rewolwerów. Wśród tych salw Wasyl Biłas, Danyłyszyn i Kuśpiś wtargnęli do Kasy Urzędu Pocztowego, skąd zabrali wspomnianą wyżej gotówkę w bilonie.

Po chwili na dany znak gwizdkiem sprawcy napadu uciekli w pole, gdzie podzielono zrabowane pieniądze na dwa plecaki poczem sprawcy rozdzielili się, przyczem Wasyl Biłas, Danyłyszyn i Kuśpiś udali się w stronę Glinnej Nawarji, zaś inni sprawcy do Lwowa. Jak wiadomo Biłasa i Danyłyszyna schwymano na drugi dzień w czasie pościgu. Równocześnie aresztowano Żurakowskiego i Kossaka. Innym sprawców aresztowano później, jak np. oskarżonego Stefana Maszczaka, który brał bezpośredni udział w napadzie, aresztowano dopiero w dniu 18 grudnia ub. roku w Skniłowie, gdzie ukrywał się u tamtejszego proboszcza ks. Tymofa Kowaluka.

Ukrywała go córka księdza Marija, należąca do U. O. N.

Stwierdzono dalej, że całym napadem kierował Zenon Kossak, który jako komendant powiatowy w Drohobyczu wydał przez Mikołaja Motyka rozkaz Biłasowi i Danyłyszynowi wyjazdu do Lwowa.

Oskarżony Motyka zeznał, że w roku 1929, jako uczeń 6 klasy gimnazjalnej został zwerbowany do tajnej organizacji „Junak” i należał do „piątki” w skład której wchodził Wasyl Biłas, Dmytro Danyłyszyn, Włodzimierz Biłas, Jarosław Biłas i Aleksander Bunij. Komendantem powiatowym był Kossak. Motyka później wystąpił z organizacji, doszedł bowiem do przekonania, że „robotą” O. U. N. przynosi szkodę narodowi ukraińskiemu.

Osk. Stefan Maszczak również przyznał się do zbrodni, podając, że wciągnięty został do roboty przez Berezińskiego, który mu kazał stawić się na ul. Szymonowiczów, gdzie go zaznajomiono z całym planem. Otrzymał polecenie steroryzowania urzędnika, znajdującego się w pierwszym pokoju.

Po napadzie koło Porszny pozostawili jeden plecak z pieniędzmi, gdzie go rzeczywiście znaleziono opodal zakopali 5 rewolwerów. Jak orzekli znawcy na podstawie znalezionych łusek, z rewolwerów tych strzelano w Gródku.

Później Maszczak odwołał swe zeznania.

Oskarżeni.

Na ławie oskarżonych zasiadają Stefan Maszczak, lat 19, ucz. 8 klasy gimn., Michał Kuśpiś, lat 23, student 3 roku Politechniki, Stefan Cap, lat 21, ucz. 7 kl. gimn. w Gródku Jagiell., Zenon Kossak, lat 26, były student Uniwersytetu, Mikołaj Motyka, lat 21, ucz. gimn. zamieszkały w Truskawcu, Jarosław Biłas, lat 21, ucz. gimn., zamieszkały w Truskawcu, Marija Kowaluk, lat 22, urzędniczka pryw., zamieszkała w Skniłowie. Wszyscy oskarżeni są o zbrodnię zdrady stanu przez należenie do tajnej organizacji O. U. N., przygotowującej zbrojne powstanie przeciwko Polsce, a nadto Michał Kuśpiś i Stefan Maszczak o to, że w dniu 30 listopada wraz z innymi uzbrojeni w rewolwery wtargnęli do Urzędu Pocztowego i zabrali gotówkę w sumie 3232 zł. 15 gr. Stefan Cap o to, że dnia 29 i 30 listopada ukrył sprawców na-

napadu w stodole swego ojca, czem dopuścić się pomocnictwa do zbrodni przeciwko mieniu. Zenona Kossaka oskarżono o to, że dnia 27 listopada nakłonił Biłasa i Danyłyszyna do napadu na Urząd Pocztowy czem dopuścić się zbrodni podżegania i pomocnictwa. Mikołaja Motyke oskarżono nadto o to, że dopomagał Wasyłowi Biłasowi i Danyłyszynowi przez wręczenie

Zeznania oskarżonych.

Po krótkiej przerwie przystąpiono do przesłuchiwaną oskarżonych.

Oskarżony Stefan Maszczak, 20-letni uczeń gimn., przyznaje się do winy. Był członkiem U. O. N., zwerbony przez Berezińskiego, który dostarczał mu też nielegalnej lektury. Posiedzenia odbywały się co miesiąca. Na tych posiedzeniach poznał również Kopecckiego. Około 27 listopada ub. r. Bereziński kazał mu stawić się na ul. Zielonej, poczem polecił mu udać się na ul. Szymonowiczów, gdzie przygotowuje się jakaś „robota“. Tam zastał kilku ludzi, między nimi „nieznanego“, który przedstawił plan poczty w Gródku Jagiellońskim.

Przew.: Czy była broń przygotowana?

Osk.: Była kilka rewolwerów.

Przew.: Czy ten nieznamy osobnik po kazywał plan poczty?

Osk.: Tak.

Droga do Gródka.

Dalej opowiada oskarżony, że pojechał z Berezińskim, niejakim Genkiem technikiem, Starykiem i Kopecckim do Gródka pierwszym pociągiem. Wsiadli na stacji Kamieniobród i piechota udała się do Gródka Jagiellońskiego. Z parku w Gródku technik poszedł do miasta, a inni czekali na niego. Gdy wrócił, zaprowadził ich na pocztę. Tam już czekał na nich Biłasa, Danyłyszyn i dwaj inni, których oskarżony nie zna. Odłożono napad do następnego dnia; Bereziński z technikiem pojechali do Lwowa. Pozostałych zaprowadził ktoś nieznamy do stodoły, naładowanej słomą, gdzie przenocowali. Na drugi dzień wywołał ich Bereziński, który przyjechał ze Lwowa z jakimś osobnikiem w kurtce. Nie był to ten sam, który mu towarzyszył w drodze do Lwowa. Wszyscy razem poszli na pocztę. Pierwszy szedł Biłasa, następnie Danyłyszyn, oskarżony i inni; razem było ich pięciu. Na pocztę weszli do pokoju i zawołali do urzędnika „ruchy do hory!“ Gdzie byli inni sprzyście oskarżony nie wie. Kupecki został w bramie.

Przew.: Czy pan strzelał?

Osk.: Nie.

Przew.: Ale słyszał pan strzały?

Osk.: Tak.

Ucieczka.

Gdy jeden z uczestników napadu dał znak gwizdkiem, zaczęli wszyscy uciekać. Kupecki, według zeznań Maszczaka, udziału w napadzie nie brał. Uciekano ulicami, po drodze słyszeli strzały. Na polu postanowili się rozbieść. Biłasa, Danyłyszyn, i ten który przyjechał, poszli osobno; reszta udała się do Lwowa. W lesie podzielili się pieniadżmi. Koło gościnnicy stryńskiego rozeszli się. Maszczak był kilka dni u niejakiej pani Pietrowiczowej, potem pojechał do rodziców. Na ulicy spotkał znajomą Mariję Kowalukówną i opowiadał jej, że szuka go policja; Kowalukówna ukryła go w szafie. Aresztowano go 18 grudnia.

Na zapytanie, czy był bity na policji, Maszczak odpowiada przecząco.

Przy Berezińskim znaleziono przy rewizji truciźne ciąnkali.

Przewodniczący odczytuje pożegnany list Maszczaka, napisany w więzieniu pod wpływem rozdrażnienia.

Przew.: Pan zeznał, że Kupeckiego pan nie znał; skąd pan wiedział, jak on się nazywa?

Osk.: Ktoś wymienił jego nazwisko. Znajomość Maszczaka z Kupeckim, który dotychczas nie został usłyszany

nie listów o napadzie na Urząd Pocztowy, Jarosława Biłasa również o to, że pomagał Wasyłowi Biłasowi i Danyłyszynowi, zaś Mariję Kawaluk oskarżono nadto, że w grudniu ub. r. ukrywała w domu swego ojca w Skniłowie sprawcę napadu Stefana Maszczaka czem dopuściła się występku przeciwko wymiarowi sprawiedliwości.

przedstawia się w zeznaniach oskarżonego bardzo niejasno. Wogóle zeznania jego całkowicie różnią się od zeznań, złożonych w śledztwie, gdzie przez cały czas wypierał się winy.

Oskarżony Michał Kupecki.

Wchodzi następnie na salę drugi oskarżony, Michał Kupecki, młody chłopiec, średniego wzrostu, o nerwowych ruchach. Zeznaje pewnie i śmiało. Przyznaje się do udziału w przygotowaniach do napadu, podtrzymując swe zeznania, złożone w śledztwie, z małymi poprawkami. Do organizacji U. O. N. wciągnął go Bereziński, którego poznał na ul. Blacharskiej w lokalu „Piłasta“ w r. 1925 lub 26. Nie został on zaprzysiężony, ale dał słowo honoru, że będzie posłuszny rozkazom organizacji i strzeżę jej tajemnicy. Przyjętego nie składał, ponieważ jej

nie uznaje jako ateista.

Przew.: Taki młody i już ateista!

Oskarżony twierdzi, że już w 12 roku życia był ateista. W październiku 1932 spotkał się Kupecki z Berezińskim, który opowiadał mu o projektowanym napadzie na pocztę. Do udziału w napadzie namówił go jakiś nieznamy blondyn, polecając mu pojechać do Skniłowa. Na drugi dzień z tym samym osobnikiem — opowiada oskarżony — pojechałem do Gródka. Tym nieznanym był, jak się później dowiedziałem, Genek. W ostatecznym dniu Kupecki wyszedł piechota ze Stawczan do Gródka z Biłasem, Danyłyszynem i dwoma innymi. Biłasa po drodze mówił, że conajmniej połowa chłopców, biorących udział w napadzie, jest nieświadomych o celu podróży. Zwracał uwagę, że na pocztę mają mówić po polsku, aby wszyscy urzędnicy ich rozumieli. Według wskazania Berezińskiego miał Kupecki czekać w oznaczonym miejscu na nieznanego osobnika, z którym miał się porozumieć zapomocą umówionego hasła.

Kupecki, jako miejscowy, prowadził towarzyszy. Rozdano im rewolwery, ale niektórzy nie mieli naboju — i dlatego odłożono napad na drugi dzień. Bereziński zdecydował, że Kupecki nie będzie brał udziału w napadzie.

więc następnego dnia 30 listopada o godzinie 10-tej przyjechał oskarżony do Lwowa, nie wiedząc, czy Bereziński miał prawo odwołać go ze stanowiska.

Kupecki nie poznał w innych oskarżonych uczestników napadu; wogóle nikogo sobie nie przypomina. Z wyjątkiem Biłasa i Danyłyszyna. Znał oskarżonego Capa, ale go nie widział w okresie, kiedy dokonano napadu. W zeznaniach na policji Kupecki obciążał Capa, obecnie stara się szczegóły te odwołać. Do sędziego śledczego zgłosił się z odwołaniem zeznań, ponieważ nudził się w więzieniu. Oskarżony przyznaje, że rysował plan poczty i kółkami oznaczał osoby, które miały działać w danych miejscach.

Oskarżony jest studentem Politechniki, gimnazjum kończył we Lwowie. Na wjazd dostawał pieniądze od matki.

Przew.: W jakim celu odwołał pan zeznania, złożone w śledztwie?

Osk.: Nie wiem.

Następnie obrońca dr. Szuchewicz oraz prokurator zadali oskarżonemu szereg pytań.

Rozprawę przerwano do dnia dzisiejszego godziny 9-tej rano.

Nowa dziedzina pracy dla bezrobotnych.

Jak donosi Polska Agencja Publicystyczna, Ministerstwo Opieki Społecznej wystosowało do pp. Wojewódów okólnik w sprawie popierania inicjatywy Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet, zmierzającej do stworzenia nowej dziedziny pracy dla bezrobotnych.

Związek przy współudziale swych 800 Oddziałów w całej Polsce uruchomi w roku bieżącym zbiór i suszenie ziół leczniczych, dziko rosnących. Przy pracy tej znajda zatrudnienie bezrobotne robotnice wiejskie, które pracować będą pod kierunkiem należycie przeszkolonych instruktorek.

Akcja Zw. Pr. Ob. Kob. ma na celu również ograniczenie przywozu ziół z zagranicy, oraz wzmoczenie wywozu ziół. Mimo że bogactwo ziół leczniczych w Polsce jest tak wielkie, iż możnaby wywozić ich rocznie na sumę kilkunastu milionów złotych, dotychczas przywozi się zióła z zagranicy na sumę kilku milionów rocznie.

Tajemnica uprowadzenia żony kupca.

Przedwczorajszą noc przed kamieniem przy ul. Janowskiej 76 zajechało auto. W chwili potem rozległy się krzyki i płacz kobiety i przebudzeni lokatorowie sąsiednich domów uirzeli jak zamieszkały tam kupiec Krieg przy pomocy dwóch jeszcze innych mężczyzn wciągał do auta swoją żonę, sta wiającą rozpaczliwy opór. Po chwili auto odjechało, uwożąc rozpaczliwie krzyczącą kobietę. Na zapytania świadków tego niezwykłego zajścia, kupiec Krieg odpowiedział, że jego żona jest umysłowo chora, więc wywiózł ją do Zakładu obłąkanych. Nie podał jednak do którego. W sprawie tej policja śledczą wdrożyła energiczne dochodzenia. Tajemnicze to uprowadzenie nabiera posmaku wstrząsającej sensacji, zwłaszcza na tle pogłosek, podług których Krieg od dłuższego już czasu znecał się nad swą żonę i głodził ją.

Program radiowy.

Środa, 7 czerwca.

Lwów. (381). Godz. 11'40: Codzienny Przegląd Prasy Polskiej. 11'50: Kom. Meteor. Gł. Wojsk. St. Meteor. dla komunikacji lotniczej. 11'57: Sygnał czasu z Obserwatorium Astronomicznym w Warszawie, hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. Odczytanie programu na dzień bieżący. 12'10: Muzyka z płyt gramof. 13'20: Kom. Państw. Instytut. Meteor. 13'25—15'10: Przerwa. 15'10: Kom. Państw. Instytutu Eksportowego. 15'15: Komunikat gospodarczy. 15'25: Przegląd komunikacyjny. 15'30: Audycja harcerska w związku z Międzynarodowym złotem skautów w Godolo. 16'45: Opowiadanie dla dzieci „Szczęsna i gwoździ“ w/g J. Kolonna - Walewskiej w opr. ciotki Ady. 16—16'40: Trans. z Warszawy ze stadionu w Łazienkach Międzynarodowych Zawodów konych. 16'40—17'15: Trans. z Krakowa. Odczyt. 17—17'15: „Studjum w wyższej szkole dla handlu zagranicznego“ wygl. prof. dr. August Zierhoffer (z cyklu odczytów radiowych dla abiturjentów). 17'15—17'40: Płyty i kwadrans akcji Radio - Dzieciom. 17'40: Trans. z Warszawy. „Warstwy pracujące w roli żywności“ wygl. dr. H. Kołodziejski. 17'55: Odczytanie programu na dzień następny. 18: Trans. z Warszawy. Muzyka lekka i taneczna (ewentualnie transmisja z zawodów hipicznych). 18'40: Repertuar teatrów lwowskich i „Silva Rerum“. 18'45: Felieton Fr. Ossendowskiego „Serca gorące“. 19: „Jan Stanisławski i Leon Wyczółkowski“ wygl. p. Stanisław Machniewicz. 19'15: Rozmaitości. 19'30: Trans. z Warszawy. Felieton literacki. „Balzac, patron współczesnej powieści społeczeństwa“ wygl. dr. Tadeusz Boy - Żeleński. 19'45: Prasowy Dziennik Radiowy. 20: „Podróż po Warszawie“. 21: Wiadomości sportowe. 21'05: Dod. do Pras. Dziennika Radiowego. 21'10: Trans. z Warszawy. Recital fortepianowy V. V. 22: „Na widnokręgu“. 22'15: Lekkie piosenki w wyk. p. Eugenji Łasowskiej. art. op. 22'30: Muzyka z płyt gramof. 22'40: (Warszawa). Odczyt w języku angielskim p. t.: „Stosunki gospodarcze angielsko - polskie“ wygl. p. Stanley Philipson. 22'40: (Lwów). Audycja literacka: „Lectura w czystym polu“

ZE SPORTU.

MISTRZOSTWA TENISOWE WARSZAWY.

Na kortach WLTK. ozegrane zostały w niedzielę finałowe rozgrywki o mistrzostwo Warszawy. W grze pojedynczej pań w półfinałach Pozowska wygrała z Grębcewską 6:1, 6:1, a Lilpopówna wyeliminowała Neumannównę 6:0, 6:3. W finale Pozowska zdobyła mistrzostwo Warszawy, bijąc Lilpopównę 7:5, 5:7, 8:6.

W półfinałach panów Spychała, b. mistrz juniorów, odniósł zwycięstwo nad Karasiewiczem 6:1, 6:0, a Warmiński wygrał z Popławskim 6:2, 0:6, 6:4.

W poniedziałek na kortach WLTK. odbyły się finałowe spotkania o mistrzostwo Warszawy w tenisie.

W grze pojedynczej panów zwyciężył Warmiński, bijąc mistrza juniorów Spychałę po ciężkiej walce 8:6, 12:10, 6:3.

W grze mieszanej zwyciężyła para Pozowska-Popławska, bijąc Lilpopównę-Warmińskiego 6:3, 6:2.

W grze podwójnej panów tytuł mistrzowski zdobyli Warmiński-Popławski, zwyciężając parę Spychała-Tarnowski 6:1, 6:3.

ZWYCIĘSTWO POZNANIA NAP BRUKSELA.

W niedzielę odbył się w Poznaniu międzymiastowy mecz lekkoatletyczny Poznań-Bruksela, zakończony zwycięstwem Poznania w stosunku 61:54 pkt.

Techniczne wyniki zawodów podajemy poniżej:

100 m. 1) Baniakowski (Poznań) 11 sek. (nowy rekord okręgu poznańskiego). 2) Naessens (Bruksela) 11'2.

110 m. przez płotki: 1) Pinet (B) 16 (rekord belgijski wyrównany). 2) Bosmans (B.) 16'3.

Rzut kulą: 1) Heliasz (P.) 15'94 (wynik ten świadczy o światowej formie Heliasza). 2) Tilgner (P.) 14'43. 3) Vos (B.) 12'84.

Rzut oszczepem: 1) Turczyk (P.) 60'5. 2) Mikrut (P.) 57'05. 3) Etienne (B.) 56'50.

Skok o tyczce: 1) Adamczak (P.) 3'59) 2) Etienne (B.) 3'40. 3) Zakrzewski 3'40.

400 m.: 1) Biniakowski (P.) 50 sek., 2) Prinsen (B.) 51'3. 3) Verhaert (B.), 4) Marciniec (P.).

800 m.: 1) Wechnicki (P.) 1:58.6, Coensaerts (B.) 1:59.

3000 m.: Merchał (B.) 8:57.6 2) Janowski (P.) 9:04.4 (rekord okręgu poznańskiego).

Rzut dyskiem: 1) Heliasz (P.) 44.70, 2) Vos (B.) 39.01, 3) Tilgner (P.) 37.45.

Sztafeta szwedzka: 1) Bruksela w składzie: Verhaert, Prinsen, Burg, Naessens, w czasie 2:08.8, 2) Poznań.

Zawody wzbużyły olbrzymie zainteresowanie na stadionie zebrało się przeszło 5000 widzów. Obecni byli m. in. wojewoda Raczyński, prezydent miasta Ratajski, konsul belgijski i inni.

Czwartek, 8 czerwca.

Lwów. (381). Godz. 11'40: Codz. Przegląd Prasy Polskiej. 11'50: Kom. Meteor. Gł. Wojsk. St. Meteor. 11'57: Sygnał czasu z Obserwat. Astronom. w Warszawie, hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. Odczytanie programu na dzień bieżący. 12.10: Muzyka z płyt gramof. 13'20: Kom. Państw. Instytut. Meteor. z Warszawy. 13'25 — 15'10: Przerwa. 15'10: Kom. Państw. Instytut. Eksportowego. 15'15: Komunikat ogospodarczy. 15'25: Lwowska Giełda Zbożowa. 15'30: Chór szkoły powz. w Hoszowej odpiewa szereg pieśni polskich i ruskich. 16: „Lot Hausnera z Ameryki do Polski“ wygl. p. R. Voelpeł. 16'15: Muzyka z płyt gramof. 16'25: Trans. z Warszawy. Lekcja języka francuskiego (kurs średni). 16'40: Trans. z Warszawy. „Dlaczego poświęcamy sportowi tyle uwagi?“ wygl. plk. W. Kiliński. 17: Muzyka z płyt gramof. 17'40: Trans. z Warszawy. Odczyt aktualny. 17'55: Odczytanie programu na dzień następny. 18: Trans. z Warszawy. Chór szkolny. 18'30: Muzyka lekka. W przerwie: repertuar teatrów lwowskich. 19: Rozmaitości. 19'15: Komunikat Małop. Tow. Zachęty do hodowl. koni. 19'20: Kom. rolniczy Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych. 19'30: Kwadrans literacki. „Pierwsze rozczarowanie artysty“ fragm. z powieści Romain Rollanda „Jan Krzysztof“. 19'45: Prasowy Dziennik Radiowy. 20: Trans. z Warszawy. Koncert muzyki lekkiej P. R. w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyr. Stanisława Nawrota. 21: Wiadomości sportowe. 21'05: Dod. do Pras. Dziennika Radiowego. 21'10: Trans. z Warszawy. Recital śpiewaczy Umberto Macneza. Przy fortepianie Ludwik Urstein. 21'40: Trans. z Warszawy. Słuchowisko „Raduz i Mahulena“ p/g Juliusza Zeyera. 22'25: Muzyka taneczna z Palais de danse „Bristol“ we Lwowie. 22'55: Komunikaty. 23—24: Muzyka taneczna.

ZWIĄZEK STRZELECKI

№ 93.

ORGAN ZARZĄDU VI. OKRĘGU ZWIĄZKU STRZELECKIEGO

7 VI. 1933.

ZADWÓRZE.

Sam dźwięk słowa wywołuje refleksje, przywodzi na pamięć przeszłość niedawna — niezapomniany rok 1920. Mimowolnie biegnie myśl i na wyniosłej stajcie mogile, w której spią cicho szare postacie bohaterów, chce bodaj na krótki moment wspomnieć te chwile „krwi i chwały”, błyskawicą wizji wznieść się na wyżyny poświęcenia, którego oni byli twórcami. W szeregu zwycięstw czy klęsk, w szeregu wysiłków i czynów żołnierza — niewiele jest takich, z którymi wzrosłaby się religijna niemal cześć. Jak to ma miejsce z bitwą zadwórzeńska. Szczególnie drogą jest ona dla Lwowa, bo na przedpolach lwowskich stoczona siłami jego dzieci, i tego kraju, którego jest stolica, kładąca jeszcze jedną pieczęć na kartach historii, gdzie na początku widnieją słowa: „Semper fidelis”. Bitwa ta była dowodem, że ten ochotniczy żołnierz gotów był naprawdę ostatnią wytoczyć krew, barykady uczynić z własnych ciał i zatrzymać na nich wraże zastępy wroga. Młody żołnierz wykazał, jak bardzo był godzien imienia potomków tych, co w XVII wieku wstrzymywali nawale kozacko-tatarską, i tych, co strachem uczynili imię żołnierza polskiego tam, gdzie tylko stanęła jego stopa. Od oficerów aż do ostatniego szeregowca szło silne przekonanie, że za żadną cenę nie można Lwowa oddać, że gwiazda listopada 1918 roku zblednąć nie może, i honor grodu Ziemi czerwieńskiej utrzymany być musi.

Jaki był efekt strategiczny stoczony bitwy, wykazała kiedyś dzieje, mierząc ją na tle ogólnym kampanii. Faktem niezaprzeczonej jednak, którego skutki prawie natychmiast się okazały, był olbrzymi efekt moralny, który w chwilejnych czy złamanych wlań nowe siły, ożywił serca i napełnił pewnością zwycięstwa. Niemożliwym stało się, aby naród, takich mający żołnierzy, wojnę przegrał.

Za nadzwyczajne czyny, za wierna służbę, za dobrze spełniony obowiązek względem siebie, nagradza państwo, czy naród te jednostki, które z nadadatkami spełniają swoje zadania. Bohaterom, ległym na polu walki, sygnie mogiły i pomniki stawia dla wiecznej pamięci następnych pokoleń. Lecz dla szczególniej drogiej specjalne wynajduje odznaczenia, które żyją, przypominają wszystkim o wydarzeniu wielkim, nie czekając aż ktoś zaciekawiony czy zabiłany pokrytą tuchem tablicę odczyta. Gdy przed Maratonem zastępy greckie lawinę Persów zatrzymały i rozbiły, gdy strwożonym mieszkańcom Aten żołnierz grecki, biegnąc z pola bitwy do

miasta, wieść przyniósł radosna — na wieczna i żywa pamięć przeszła nazwa biegu maratońskiego. Pamięć zwycięstwa i pamięć wysiłku — kiedy w Związku Strzeleckim chciano pamięć zadwórzeńskich bohaterów uczcić, kiedy chciano żywym uczynić wzór żołnierza i dać odczuć jego wysiłku — zorganizowano „Marsz Zadwórzeński”, który rokrocznie, jako symbol ofiary i poświęcenia oraz dumy narodowej, stawia przed swoimi członkami. Z otwartych pól — mogli i krzyków — czyta strzelec te dzieje, które bracia jego wypisali. W wysiłku fizycznym zaprawia się do tej służby, która każdej chwili może być potrzebna. W czujnej straży gotowym być i wdrożonym nietylko do spełnienia powinności, ale i do odwagi, co tworzą ducha, przednią straż. I to jest to wielkie znaczenie wychowawcze „Marsza Zadwórzeńskiego”, możliwość fizycznego niemal odtwarzania historii.

Dr. Józef Skrzypek.

Kronika strzelecka.

Koncentracja Oddziałów Związku Strzeleckiego p.o.w. stanisławowskiego w Haliżu. W dniach 27 i 28 maja b. r. odbyła się w Haliżu koncentracja Oddziałów Z. S. pow. stanisławowskiego w której udział wzięło 18 Oddziałów Z. S. w tym 5 żeńskie jakoteż 3 orkiestry strzeleckie z Haliża, Łyśca i Chorostkowa.

Dnia 27 maja o godz. 19:30 zebrały się wszystkie Oddziały na błoniach nad Dniestrem, skąd nastąpił wymarsz na „Wysoki Zamek”. Tam przy świetle płonących ognisk odbył się apel w czasie którego odśpiewano Rote. Następnie referent wychowania obywatelskiego ob. Hrycyłak przemówił do zebranych Oddziałów, kreśląc w mocnych słowach genezę, historię i zadania Związku Strzeleckiego. Po wzniesieniu okrzyku na cześć Pierwszego Komendanta Głównego Z. S. Marszałka Józefa Piłsudskiego, orkiestra strzelecka odegrała marsz. I. Brygady.

O godz. 21 odbyło się przedstawienie (rewija) dla Strzelców w Sokole, w czasie którego „Teatrzyk Strzelecki” Z. S. Oddziału Stanisławowskiego, z miejsca zdobył sobie sympatię strzelców doskonałą gra, a zwłaszcza ob. Mikulskiego kierownika zespołu.

Dnia 28 maja o godz. 4-tej alarm zmobilizował wszystkie oddziały męskie, które z kwatery w szkole powszechnej wymaszerowały na ćwiczenia bojowe w terenie, pod dowództwem Komendanta Podokręgu Z. S. kpt. Lubczyńskiego. Po powrocie z ćwiczeń, które wykazały wielką sprawność Oddziałów, odbyło się nabożeństwo w kościele parafialnym przy współudziale reprezentatów władz, zaproszonych gości i publiczności. Następnie przed magistratem pięknie udekorowanym w oczekiwaniu defilady zebrały się reprezentanci władz: p. starosta Pajczkowski, p. starosta Skibiński, prezes mgr. Kotlarczuk F. kpt. Lubczyński, prezes sędzia Kadów, inż. Komorowski i wielu innych. reprezentanci stowarzyszeń oraz tłumy publiczności. Defilada wszystkich Oddziałów strzeleckich, która prowadziła Komendant Powiatu ob. pow. Voelpel St., wzbudziła ogólny entuzjazm doskonałą postawą strzelców, mimo uciążliwych ćwiczeń.

O godz. 13-tej odbył się wspólny obiad żołnierski przy współudziale reprezentatów władz. Popołudniu odbyły się na „Wysokim Zamku” ćwiczenia lekkoatletyczne, oraz zabawa strzelecka, podczas której pisywała się doskonała orkiestra strzelecka z Łyśca.

Wieczorem „Teatrzyk Strzelecki” urządził przedstawienie (rewija) dla szerszej publiczności, która rzeszami oklaskami darzyła wykonawców rewji, jak ob. Mikulskiego, ob. Lewicką, ob. Gordziewicza i innych.

Koncentracja, która obfitowała w podniosłe momenty, n. p. w czasie wieczornego apelu i przemówienia na „Zamku”, w czasie defilady i t. p., była wspaniałym pokazem sprawności strzeleckiej, wykazała doskonałą organizację imprezy, zakrojonej na wielką skalę, wystawiła piękne świadectwo kierownictwu pracy strzeleckiej powiatu stanisławowskiego.

Marsz Zadwórzeński.

Dorocznym zwyczajem odbył się w roku bieżącym „Marsz Zadwórzeński” zorganizowany przez Komendę VI. Okręgu Związku Strzeleckiego. W sobotę, dnia 3. b. m., przybyli do Zadwórze 3 kompanie strzeleckie, oraz reprezentanci Władz i Społeczeństwa, celem złożenia hołdu poległym pod Zadwórzem Bohaterom. Wśród obecnych pod kurhanem zauważyliśmy pp. dra Weryńskiego Jana, prezesa Zarządu VI. Okręgu Z. S., mjr. Mariana Stachelskiego, komendanta VI. Okr., starostę przemysłańskiego Mieczysława Grodowskiego, Józefa Banasia, prezesa Powiatu w Przemyślanach, prof. dr. Włodzimierza Mozolowskiego, prof. dr. Eustachego Żylińskiego.

Na nasypte, u stóp kurhanu zebrała się ludność miejscowa i przybyli specjalnym pociągiem Lwowianie, dalej zaś ustawiły się trzy kompanie strzeleckie oraz oddział konny Z. S. O. Lenczowski niegdyś kapelan pierwszej brygady Legionów odprawił nabożeństwo żałobne za poległych i wygłosił podniosłe przemówienie. Po nim zabrali głos panowie plk. Stark imieniem Komendanta Garnizonu oraz dr. Włodzimierz Mozolowski imieniem Zw. Strzeleckiego.

Wieczorem zaczęły się ostatnie przygotowania techniczne do marszu. Dziś jeszcze odbędzie się odprawa drużynowych i kontrolerów. Główny Komisarz Marszu, ob. mjr. Marian Stachelski przypomina zasady organizacji Marszu.

Niedzielnym rankiem odbywa się start drużyn zawodniczych. Staje ich do marszu 11 — same drużyny strzeleckie. Dwie z nich wystawił Lwów. Oddział Łyczaków i Oddział im. Piątek — Herwinia, inne przybyły z Brzeżan, Buska Kamionki Str., Rawy Ruskiej, Stryja, Sniatyna, Warszawy (Oddział Powązki) i Żółkwi. O godz. 4 min. 19 startuje pierwsza z drużyn, za nią inne w trzymiutowych odstępach w kolejnosciami losem wyznaczonych.

Pierwszy, dziesięćkilometrowy etap marszu wiedzie do Kurowic. Ten odcinek drogi nie będzie wliczony do czasu Marszu, chodzi tylko o to, by się drużyny, rozchodzący, nie zrywając przedwcześnie sił zbyt szybkim startem. Tu już można poznać wytrawne drużyny marszowe: idą sobie spokojnie, prawie wolno, nie przejmując się bynajmniej tem, że je lanc, bardziej zapalne, wymijają. Im spokojniejszy start, tem więcej sił będzie na ostatnim odcinku, przed metą. W Kurowicach jest przymusowy półgodzinny odpoczynek. Wielkie powodzenie ma punkt odżywczy, zaopatrzone obficie w lemoniade, kawę, mleko i przekąski. Po odpoczynku startują zawodnicy ostro, by zdobyć jak najlepszy czas. Droga wiedzie stąd przez Ostrow do Winnik. W Ostrowiu znajduje się pomocniczy punkt opatrunkowy i odżywczy, na którym strzelcy podają przechodzącym drużynom napoje, cytryny i cukier. Na tym odcinku widać już pierwsze objawy zmęczenia: wysiłek idących staje się coraz większy, coraz częściej jedne drużyny starają się prześcignąć inne, od czasu do czasu kładzie się bezwładnie na trawie przydrożnej przemęczony zawodnik. Najwięcej odpada ich na przestrzeni między Ostrowiem a Winnikami. Przyczyna tego jest przede wszystkim fatalny stan gościńca i nieznośny, duszący wprost kurz, unoszący się z wapiastej drogi. Tylko 4 drużyny przybyły do Winnik w pełnym składzie — obie lwowskie, warszawska i rawska. Już teraz widać, że doskonała drużyna z Warszawy zdobydzie pierwsze miejsce: idą szybko, energicznie, ale ogromnie miarowo i czuje się, patrząc na nich, wspólność i zgodność wysiłku.

W Winnikach odpoczynek 45-minutowy. I tu znów pobieżne zbadanie zawodników, i pełne powodzenie obficie zaopatrzonego i sprawnie funkcjonującego bufetu. Teraz rozpoczyna się ostatni etap marszu, zawo-

dnicy dobywają wszystkich sił, prac jak najszybciej naprzód.

Tymczasem na ulicach miasta, które trasa marszu prowadzi, zbierają się tłumy ciekawych. Około godz. 11 przybywają do mety przed gmachem D. O. K. pierwsze drużyny. Zmęczonych i spragnionych piechórow pokrzepiają napojami i kawą strzelcy z Akademickiego Oddziału Z. S., a potem przewozi się ich samochodami na strzelnicę boiową na Hołosku. Strzelanie odbywa się drużynami, do sylwetek umieszczonych w odległości 100 m., w ciągu jednej minuty. Wymagane minimum jest tyle punktów trafionych, ilu jest członków drużyny.

Najlepszy wynik marszu osiągnęła drużyna Warszawa - Powązki, odbywając przestrzeń 34 km. z Kurowic do Lwowa w 3 godzinach, 39 minutach, 13 sekundach, drugie miejsce zajął Sniatyn godz. 4'04'50, trzecie Stanisławów godz. 4'06'52. Najlepsze wyniki w strzelaniu osiągnęła drużyna z Brzeżan, drugie miejsce zajął Sniatyn, trzecie Stanisławów. Kolejność miejsc zdobytych przez drużyny Okręgu Lwowskiego jest nast.: Brzeżany, Sniatyn, Stanisławów, Rawa Ruska, Lwów - Łyczaków, Lwów O. im. Piątek-Herwinia, Żółkiew, Stryj.

Nagrodę przechodnią m. Lwowa herb Miasta, zdobyła po raz trzeci z rzędu drużyna warszawska, zdobywając ją teraz na stałe, szarę mistrzowską za najlepsze strzelanie i najlepszy czas marszu Okręgu VI. Z. S. Brzeżany. Drużyny, które zdobyły dalsze miejsca otrzymały szereg nagród w postaci pucharów pamiątkowych, karabinków, żetonów i dyplomów. Wreclnia nagród dokonali ze wspólnym żołnierskim obiedzie przez Zarząd Głównego Z. S. ob. Franciszek Paschalski w obecności Komendanta Głównego Z. S. ob. plk. Władysława Rusina, prezesa Zarządu VI. Okręgu Z. S. ob. dra Jana Weryńskiego, komendanta VI. Okr. Z. S. ob. mjr. Mariana Stachelskiego oraz innych członków Zarządu i Komendy Z. S.

Co się tyczy organizacji i przeprowadzenia technicznego zawodów podkreślić trzeba, że stały one pod każdym względem na wysokości zadania. Niezwykle sprawną i troskliwą opieką lekarską pod kierownictwem lekarza okręgowego Z. S. ob. dra Fryderyka Lorbera, bez zarzutu przeprowadzone wyżywienie i ścisłe funkcjonujące punkty odżywcze, zorganizowane przez por. Adama Smutnego i ob. Otylię Wesolowską przy pomocy strzelczyń z oddziałów lwowskich i glińskich, sumienna praca brygady kontrolnej, pod komendą ob. kpt. Emila Kumora, a przede wszystkim sprężyste, spokojne i pewne kierownictwo całością, spoczywające w rękach Głównego Komisarza Marszu, ob. mjr. Mariana Stachelskiego — stworzyły konieczne warunki odbycia i pomyślnego przebiegu tak ważnej a trudnej próby sprawności bojowej oddziałów.

Udział Strzelczyń w Marszu Zadwórzeńskim.

Zadaniem Oddziałów żeńskich Zw. Strz. jest ściśle współpraca z oddziałami męskimi. Współpraca ta uwidatnia się szczególnie przy wszystkich wystąpieniach na zewnątrz Zw. Strzel.

Jedną z głównych imprez Z. S. Okręgu Nr. VI. jest doroczną imprez „Marsz Zadwórzeński”. Rozkazem Komendy Okręgu zostały powołane oddziały żeńskie do współdziałania w formie zajęcia się wyżywieniem zawodników marszu.

Z zadania tego wywiązały się Oddziały żeńskie pierwszorzędnie i zyskały pochwały swych władz przełożonych, za dobre zorganizowanie oraz sprawnie funkcjonowanie t. zw. punktów żywnościowych. Punktów żywnościowych było ogółem 6. A to: w Zadwórze, gdzie podano w przeddzień marszu kolację na 300 osób i rano przed marszem śniadanie na 250 osób. Służbę pełnił tu oddział żeński „Radziechów”.

Następnie punkty żywnościowe: Kurowice, Ostrow, Winniki, punkt przy mecie w D. O. K. i na Hołosku obsługiwały kolejno również sprawnie oddziały z Glińian, ze Zniesienia oddział żeński, ze Lwowa im. M. Mościckiej oraz oddział akademicki, Oddział im. Dulebianki miał specjalnie ciężkie zadanie, bo przyrządzenie obiadu dla wszystkich zawodników oraz zaproszonych gości — i kolację dla odjeżdżających zawodników.

Pomimo ciężkiej pracy, trwającej do późnego wieczora w przeddzień marszu, a od świtu w sam dzień marszu — strzelczyń po spełnieniu swych zadań przy punktach żywnościowych — wzięły udział w defiladzie, postawa zaś ich świadczyła najlepiej, że zdały egzamin na sprawnie i dzielnie członkinie społeczeństwa i wystawiły świadectwo organizacji, która je tu tak wykształca i do życia społecznego przygotowuje.

Otwarcie obozów letnich P. W. w Pasiecznej.

W dniu 1 czerwca b. r. nastąpiło uroczyste otwarcie obozów letnich P. W. oddziałów Z. S. w Pasiecznej koło Nadwórnej. Obóz ten zgromadził około 600 strzelców z terenu Okr. Korpusu Nr. VI.

Uroczystość rozpoczęła podniesienie flagi państwowej z odegraniem hymnu państwowego, strzeleckiego i przemówienie Komendanta Grupy kpt. J. Szopy, który w krótkich, jednych słowach żołnierskich wezwał uczestników do intensywnej pracy w myśl zasad ideologii strzeleckiej „każdy obywatel żołnierzem, każdy żołnierz obywatel”.

Następnie przy dźwiękach orkiestry strzeleckiej ruszyli komp. oboz, na swe zajęcia.

Uroczystość zaszczycili przedstawiciele Rządu p. starosta Zeiss, inspektor Malop. Straży celnej p. Grodyński z swym adiutantem oraz kierownik kolejki „Foresta”.

ROZWÓJ LUCZNICTWA.

Okręgami, które najwcześniej przystąpiły do pracy, są Poznań i Lwów. W Poznaniu w czasie od 12 lutego do 12 kwietnia b. r. zdobyło 27 odznak III. klasy, w Lwowie okres od 14 marca do 23 kwietnia b. r. przyniósł 25 nowych odznak brązowych, oraz jedną srebrną — II. klasy. Stan liczbowy posiadaczy Odznaki Lucniczkiej III. kl. wynosi obecnie 430. Druga klasa liczy w swoich szeregach 53 osoby. Stan liczbowy I. klasy powiększył się o dwie odznaki złote. Jedna została zdobyta w Warszawie przez gen. dr. Rouperta, szefa Dep. Zdrowia Ministerstwa Spraw Wojskowych i wiceprezident zającego Rady Naukowej Wychowania Fizycznego. Generał Roupert z niezwykłym zapałem uprawia strzelanie z łuku na torze obok gmachu P. U. W. F. i P. W. w Warszawie. Wysoki wynik, jakim zakwalifikował się do I. klasy, stawia go w szeregu najlepszych luczników Polski. Gen. Roupert uzyskał 154 pkt. na odległość 30 metrów.

